

Univerzita Palackého v Olomouci

Právnická fakulta

Marek Švorčík

Ochrana práv občanů za podpory institutu ombudsmana EU

Bakalářská práce

Olomouc 2018

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Ochrana práv občanů za podpory instituce ombudsmana EU“ vypracoval samostatně a citoval jsem všechny použité zdroje.

V Prostějově dne 29. 3. 2018

.....

Poděkování

Mé poděkování patří JUDr. Ondreji Hamuľákovi, Ph.D. za odborné vedení, trpělivost a ochotu, kterou mi v průběhu zpracování bakalářské práce věnoval.

Obsah

Seznam použitých zkratk	6
1 Úvod	7
2 Vznik a vývoj instituce ombudsmana	8
2.1 Historie ochrany práv občanů	8
2.2 Vznik instituce ve světě (celosvětový vývoj)	8
2.3 Vznik instituce v EU	10
2.4 Osobnost ombudsmana	11
3 Právní úprava a způsob ustanovení	13
3.1 Legislativa instituce a právní rámec	13
3.2 Právní nástroje a dokumenty	15
3.3 Evropská síť veřejných ochránců práv	17
4 Realizace působnosti a pravomocí	20
4.1 Strategické iniciativy	20
4.2 Strategická šetření	20
4.3 Prošetřování stížností	21
5 Vybrané případy 3 stížností	24
5.1 Včasnost vyřízení stížnosti týkající se státní podpory ze strany Evropské komise	24
5.2 Praxe Evropské služby pro vnější činnost spočívající v nabízení neplacených stáží v delegacích EU	28
5.3 Průtahy při vyřizování žádosti stěžovatele o prošetření údajného porušení práva EU	33
6 Vyhodnocení činnosti a jejich dopad na evropskou správu	38
6.1 Mediální viditelnost	38
6.2 Statistika rozhodnutí za dobu působnosti Emily O'Reilly	38
6.3 Konkrétní dopady na evropskou správu	41
7 Závěr	43
Seznam použitých zdrojů	45
Odborné publikace	45
Internetové odkazy	45
Legislativa EU	46
Rozhodnutí Evropského veřejného ochránce práv	46
Výroční zprávy	47
Abstrakt	48
Summary	48

Klíčová slova	49
Key Words	49
Seznam tabulek	50
Seznam grafů	50

Seznam použitých zkratk

EU – Evropská unie

EP – Evropský parlament

EK – Evropská komise

ESVČ – Evropská služba pro vnější činnost

EBA – Evropský orgán pro bankovníctví

ESD – Evropský soudní dvůr

EOI – Evropská občanská iniciativa

1 Úvod

Instituce veřejné správy ve vztahu k občanům nejsou vždy jen nekonfliktní a spravedlivé. Dochází k názorovým střetům a lidé hledají možnost, kam se obrátit se svým problémem. Takovým důvěryhodným úřadem se v řadě zemí stal veřejný ochránce práv a svého zástupce má i EU. Za dobu působení se i přes veškerou snahu daří jen částečně dostat ombudsmana EU do povědomí veřejnosti jako nezávislé autority, která pomáhá urovnávat spory a nalézat řešení. Důvěra úřadu, na kterou se obrací občané, je do velké míry závislá na autoritě stojící v jeho čele. Každý člověk má nárok na ochranu svých práv a vstupem zemí do Evropské unie by neměla být oslabována vzrůstajícím počtem úřadů a nárůstem byrokracie. Ombudsman EU má být proto posilujícím prvkem v komplikovaném postavení slabý občan – silný úřad.

Cílem práce je přiblížit činnost Evropského ombudsmana v kontextu porušování lidských práv, kterých se dopouští úřady a instituce Evropské unie. Ne vždy jsou stížnosti oprávněné. Ombudsman se snaží o prošetření každého jednotlivého případu s maximální péčí. Spolupracuje s národními ochránci a obrací se na orgány EU se žádostmi o vysvětlení a podrobný rozbor podnětů. Současná představitelka Emily O'Reilly považuje za závažná strategická témata důležitá pro veřejnost a iniciuje vlastní šetření. Na rozdíl od ombudsmanů národních je institut ochránce EU historicky nejmladší. I když vykonává kontrolní činnost a byl zřízen jako pomoc pro občany v kontaktu s veřejnou správou, šetří pouze správu EU. Nikoliv národních států, a to ani v případech týkajících se Unie, a jeho pravomoci jsou tak omezené. Instituce ombudsmana má svůj právní rámec a jeho činnost se řídí platnými dokumenty. Rovněž přihlíží k dodržování Evropského Kodexu řádné správní praxe a Zásadám veřejné služby při šetření stížností na orgány EU, což tvoří podstatnou část jeho agendy. V rámci své působnosti vyvolává veřejnou debatu o strategicky významných tématech a připojuje k nim návrhy na zlepšení. U strategických šetření objasňuje nesprávný úřední postup, vydává doporučení a návod ke zjednání nápravy v případech veřejného zájmu.

Vybrané stížností jsou konkrétně popsány včetně jejich závažnosti, závěrů ombudsmanky a její doporučení s poukázáním na diskriminační situaci, netransparentnost řízení a pochybení v poskytování informací. Statistické zhodnocení dat za dobu působení Emily O'Reilly ukazuje množství práce, kterému se věnuje a jak velkým množstvím případů se institut ombudsmana zabývá.

2 Vznik a vývoj instituce ombudsmana

2.1 Historie ochrany práv občanů

K důstojné lidské společnosti rozhodně patří ochrana lidského života, důstojnosti, soukromí, svoboda a rovnost. Tyto práva a také práva další, vychází zejména z filozofie a křesťanské nauky. V revolučních procesech ve Spojených státech amerických a ve Francii, byly poprvé zformulovány a definovány jako základní práva a svobody. V mezinárodním společenství se pojetí lidských práv výrazně mění po druhé světové válce. 10. prosince 1948 je Valným shromážděním OSN vyhlášena Všeobecná deklarace lidských práv, k níž se hlásí většina států světa. Pozdější přijímání dokumentů o právech občanských, politických, hospodářských, sociálních a dalších činí z OSN záruku mezinárodní kontroly v oblasti dodržování práv. Státy, jež jsou smluvními stranami, se zavazují dodržovat závazky, které z těchto smluv vyplývají. Lidská práva se rozšiřují jako důsledek politického a civilizačního vývoje v právních demokratických státech, které zaručují uzavíráním mezinárodních smluv svým občanům větší právní ochranu.

Veřejná správa a státní instituce prostupují do běžného života člověka svými rozhodnutími. Před špatně fungující veřejnou správou je pomoc v podobě ombudsmana, který zasahuje v mezích zákona, nedílnou součástí ochrany lidských práv a svobod ve vztahu občan – instituce. Ochrana lidských práv je v základním vztahu státní moci k občanům v rámci EU v kompetenci národních států. Antidiskriminační aktivita, jako významná podstata stížností je svěřena do působnosti Evropského ochránce práv, pokud se jí dopouští úřady Evropské Unie. Na rozdíl od národních ochránců práv, nemá Evropský ochránce pravomoc řešit porušování práv v soukromoprávních vztazích, jeho kompetence jsou užší svým rozsahem a nemůže uplatňovat vliv na členské státy.

Znaky ombudsmanské instituce jsou obecně uznávány jako znaky fungování moderního, demokratického, právního státu a představují důležité prvky v ústavní ochraně základních práv a svobod.¹

2.2 Vznik instituce ve světě (celosvětový vývoj)

Veřejný ochránce práv, který je širší veřejnosti znám především jako tzv. ombudsman, je relativně novou institucí, která se rozšířila v 60. a 70 letech minulého století. Původ výrazu „ombudsman“ pochází nejspíše ze švédštiny, přičemž původní základ slova lze vysledovat v

¹ ŠABATOVÁ, Anna. *Ombudsman a lidská práva*. 1. vydání. Brno: Doplněk, 2008. s. 59.

islandském slově „umbup“ (moc, autorita). Jako „umbud“, resp. ombudsman, byla označována osoba, jež vystupovala jako zástupce, mluvčí anebo zmocněnec dalších osob.²

Kontrolní činnost můžeme najít ve všech pramenech práva. Nejedná se jen o novodobou záležitost, ve starověkém Římě vykonával velmi podobnou činnost tribun lidu. Na základě dostupných informací je možné říci, že první skutečnou funkci ombudsmana zřídil už v 18. století švédský král Karel XII, který již v roce 1713 ustanovil úřad Královského Nejvyššího Ombudsmana. Později začal institut působit jako orgán Parlamentu a od roku 1809 je zakotven ve švédské ústavě.

„Z historického pohledu si je třeba uvědomit, že vlastní a prapůvodní účel instituce, spočíval v dohlížení na dodržování zákonů a ostatních právních předpisů a plnění povinnosti státními úředníky. Vůbec první ústavní úprava, kterou obsahuje švédská konstituce z r. 1809, výslovně stanoví, že úkolem ombudsmana jako orgánu parlamentu je dohlížet na to, jak soudci, vládní i ostatní úředníci zachovávají zákony a jiné právní předpisy.“³

Ostatní skandinávské země také posílily ochranu práv svých občanů a podobné instituce vznikly ve Finsku, Norsku i Dánsku. Podle dánského vzoru a příkladu významného dánského ombudsmana Stephena Hurwitze došlo k ustanovení ochránce práv na Novém Zélandu a na základě zkušeností z fungování instituce v těchto zemích se rozšířila v rámci Evropy i na další kontinenty.⁴ Nyní se ve světě sdružuje v Mezinárodním institutu veřejného ochránce práv více než 170 nezávislých institucí veřejného ochránce práv z více než 100 zemí světa.⁵

Obecné požadavky, kterými lze charakterizovat právní stát při výkonu státní správy, definujeme pomocí:

- nediskriminačního charakteru zákonů,
- minimální záruky pro poškozeného,
- práva na spravedlivé správní řízení,
- rovnováhy mezi mocí výkonnou a právem jednotlivce.⁶

² BINDER, Tom, Marco INGLESE a Frans VAN WAARDEN. *The European Ombudsman: democratic empowerment or democratic deficit?* [online]. beucitizen.eu, 2017 [cit. 10. ledna 2018]. Dostupné na <<http://beucitizen.eu/publications/the-european-ombudsman-democratic-empowerment-or-democratic-deficit-deliverable-8-9/>>, s. 8.

³ SLÁDEČEK, Vladimír. Ombudsman a jeho role při ochraně práv. In Sborník příspěvků přednesených na mezinárodní vědecké konferenci „*Postavení a role ombudsmana v demokratické společnosti*“. Brno: Masarykova Univerzita, 2002, s. 4.

⁴ SLÁDEČEK, Vladimír. *Zákon o Veřejném ochránci práv: komentář*. 2. vydání, Praha: C.H. Beck, 2011. s. XIX.

⁵ *IOI Members* [online]. theioi.org, [cit. 15. ledna 2018]. Dostupné na <<http://www.theioi.org/ioi-members>>.

⁶ Commission internationale de Juristes. *Primauté du droit et droits de l'homme: principes et éléments fondamentaux d'un régime de droit, tel que défini lors des congrès tenus sous l'égide de la*. Genève, 1966. s. 24-27.

Počátkem 90. let se ve střední a východní Evropě úvahy o zřízení úřadu ombudsmana staly již nedílnou součástí diskusí. Jednalo se především o nový vzhled ústavně-právního uspořádání, o zdokonalení právního řádu a o vytváření nových vztahů mezi orgány veřejné správy a občany. Ombudsman se tak stal součástí modernizace veřejné správy, která v té době neprobíhala jen na národních úrovních, ale spočívala zejména v pragmaticky pojatém empirickém, ale i teoretickém ověřování nových podnětů při realizaci veřejné správy EU.

Veřejný ochránce práv má pomoci občanovi při jeho komunikaci se státem, jako ochrana před nesprávným postupem úředníků a úřadů.

Dále zajišťuje jednání v konfliktních situacích při nerovném postavení tak, aby došlo k nápravě. Jedná se o institut nezávislý, méně formální a bezplatný, v jehož čele stojí autorita s odbornými i osobními kvalitami.

2.3 Vznik instituce v EU

Mezi první počátky vznikající ochrany práv občanů v dnešní EU se musíme vrátit do poloviny 20. století, kdy se v poválečné Evropě vyvíjí první snahy o evropskou integraci. V roce 1949 došlo ke vzniku Rady Evropy, která si vzala za cíl systematicky pečovat o rozvoj evropského práva a ochranu lidských a občanských práv. V roce 1975 přijalo parlamentní shromáždění Rady Evropy doporučení ke zvážení možnosti zřídit takový úřad. První myšlenky na zřízení instituce ombudsmana tak vznikaly již v 70. letech, realizace trvala dlouho a nebyla jednoduchá z důvodů obavy oslabení struktury Evropského společenství.

Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod uvádí kompetence a pravomoc generálního tajemníka Rady Evropy, jež předcházely volbě ombudsmana a jsou velmi podobné kompetencím veřejného ochránce práv. „Jak již bylo zmíněno, významnou úlohu v tomto procesu sehrála také Rada Evropy, která podporovala rozšíření ombudsmanských institucí do všech evropských zemí.“⁷ S právy občanů je také spojena řada klíčových institucí jako například Evropský soud pro lidská práva.

Z hlediska obecného evropského správního práva je potřebné se věnovat zvláště následujícím smlouvám, včetně jejich dodatkových protokolů, jimiž například jsou:

- *Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod,*
- *Evropská sociální charta,*
- *Evropský zákoník sociálního zabezpečení,*

⁷ Doporučení Výboru ministrů Rady Evropy členským vládám RE. Č. r(85)13 a rezoluce č. r(85)8. 1985. s. 61.

- *Evropská úmluva o získávání informací a důkazů týkajících se správních věcí v zahraničí,*
- *Evropská rámcová úmluva o přes hraniční spolupráci obcí a úřadů,*
- *Evropská charta místní samosprávy,*
- *Úmluva o účasti cizinců v místním veřejném životě,*
- *Rámcová úmluva o ochraně národnostních menšin.*

Další významnou oblastí posílení práv je vyhlášení *Listiny základních práv Evropské unie* v Nice, jejíž ustanovení se přímo vztahují na instituce a orgány Unie, mezi které řadíme Evropského veřejného ochránce práv.

Zesilující trend k vyšší ochraně lidských práv a svobod vede ke zkvalitňování a zefektivňování systémů soudnictví a budování demokratických právních států. Zejména spolupráce na mezinárodní úrovni a přijímáním mezinárodních dohod jako jsou např. Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, Pakt o občanských a politických právech, nebo Pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech.⁸ Evropské občanství, které vzniklo zavedením Unie, je úzce spjato s dodržováním práv a ochranou dle přijatých úmluv a vede ke zvýšení ochrany lidských a občanských práv.

Evropský ombudsman je důležitým prostředníkem mezi EU a občanem. Je to nezávislý úředník, který přijímá stížnosti občanů na zneužití moci ze strany úřadů, či nesprávné, nebo příliš dlouhé projednávání věcí. Na základě své pravomoci provádí šetření a doporučuje opatření k nápravě a významně tak přispívá k posílení a zlepšení práv občanů Evropské unie.

2.4 Osobnost ombudsmana

Kvalita ombudsmanského úřadu je v zásadní míře závislá na kvalitě a autoritě osoby, která tento úřad zastává. Charakteristik na téma instituce ombudsmana existuje celá řada. Jednu z nich představuje např. definice V. Mikuleho, podle kterého „lze celkově ombudsmana charakterizovat jako orgán (většinou jednu osobu), který je zejména i na orgánech výkonné moci nezávislý a odpovídá za svou činnost výlučně jen zákonodárnému sboru (ani jemu není podřízen). Na základě stížností a podnětů občanů, které je povinen přijímat (a to i neformálním způsobem, třeba telefonicky), provádí vlastní šetření (někdy tak může učinit i z jiného podnětu nebo z vlastní iniciativy) a zjistí-li, že práva občanů byla porušena, doporučuje

⁸ SLÁDEČEK, Vladimír. *Zákon o Veřejném ochránci práv: komentář*. 2. vydání, Praha: C.H. Beck, 2011. s. 17.

správním orgánům provedení nápravy.⁹ K tomu pojetí je nutné uvést, že ombudsman se věci zabývá zpravidla až tehdy, pokud jsou vyčerpány jiné účinné právní prostředky.

Prvním evropským představitelem veřejného ochránce práv Evropské unie byl v roce 1995 zvolen bývalý ministr Finska Jacob Söderman. Jako národní ochránce práv zastával úřad dříve ve své rodné zemi a obdržel celou řadu ocenění, např. Čestný doktorát politických věd, Čestný doktorát v oboru práva a Rytíř francouzského řádu čestné legie 2002. V roce 1999 jej EP znovu zvolil pro další pětileté funkční období. Významné oblasti jeho působení byly např. snadnější přístup k dokumentaci, zákaz věkové hranice pro přijímání zaměstnanců a zlepšení v oblasti zpožděných plateb.¹⁰

Následovníkem v čele úřadu se stal Nikiforos Diamandouros, profesor komparativní politologie na fakultě politických věd a veřejné správy Athénské univerzity. Zvolen byl EP od 1. 4 2003 a po více než deseti letech v roce 2013 svoji činnost ukončil. Před výkonem funkce v rámci orgánu EU byl prvním národním veřejným ochráncem práv Řecka. Získal řadu ocenění za zásluhy jako Polská republika 2010, Fénixův řád 2004 a jiné. Jeho největší prioritou se stala snaha o dodržování vysokých standardů administrativy EU a snaha zajistit respektování práv občanů na všech úrovních Evropské unie.¹¹

V červenci 2013 byla zvolena jako první žena v této funkci Emily O'Reilly. V domovském Irsku zastávala funkci veřejného ochránce práv, Národního komisaře pro informace v Irsku a Komisaře pro informace týkající se životního prostředí. Novinářka a autorka publikací získala za svoji činnost mezinárodní uznání a řadu ocenění, např. čestný doktorát práv University College v Dublinu a National University of Ireland za podporu lidských práv. Za svoji novinářskou práci je uznávanou autoritou a členkou mezinárodní poradní komise Niemanovy nadace Harvardské university. Znovu zvolením po volbách do EP získala v prosinci 2014 mandát na pět let.¹²

⁹ MIKULE, Vladimír. HENDRYCH, Dušan, a kol. *Správní právo – obecná část*, Praha: C. H. Beck, 1996, s. 314.

¹⁰ Jacob Söderman [online]. ombudsman.europa.eu, [cit. 25. ledna 2018]. Dostupné na <<https://www.ombudsman.europa.eu/atyourservice/about-eo.faces>>.

¹¹ Nikiforos Diamandouros [online]. ombudsman.europa.eu, cit. 25. ledna 2018]. Dostupné na <<https://www.ombudsman.europa.eu/atyourservice/about-eo.faces>>.

¹² Emily O'Reilly [online]. ombudsman.europa.eu, [cit. 25. ledna 2018]. Dostupné na <<https://www.ombudsman.europa.eu/atyourservice/about-eo.faces>>.

3 Právní úprava a způsob ustanovení

3.1 Legislativa instituce a právní rámec

Do roku 1992 byla uznávána koncepce veřejného ochránce práv především jako ochránce lidský práva v jednotlivých státech. Pro vývoj soudržnějšího a nezávislého právního systému EU založeném na kvantitativním a kvalitativním rozšíření Unie vznikly ideální předpoklady pro jednání o založení úřadu Evropského ombudsmana.

Euro-ombudsman, neboli Evropský veřejný ochránce práv, byl jako instituce nově zařazen do právního rámce Evropské unie Maastrichtskou smlouvou, která byla podepsána 7. února v roce 1992 a vstoupila v platnost 1. listopadu 1993. Jejím cílem bylo mimo jiné zvýšit zodpovědnost evropských institucí v očích evropských občanů. Úřad ombudsmana není institucí, a to z toho důvodu, že není uveden mezi evropskými institucemi uvedenými v článku 13 smlouvy o EU. Maastrichtská smlouva dále učinila předmětem společného zájmu spolupráci Unie v rámci zahraniční, bezpečnostní, ekonomické a rozvojové politiky, zajišťuje spojitost a kontinuitu činností k dosažení cílů.

Pravomoci a způsob jednání jsou stanoveny jako obecné podmínky pro výkon funkce veřejného ochránce práv, který přijal EP 17. prosince 1992. Jsou vymezeny jeho Statutem a dále vysvětleny v prováděcích ustanoveních k němu připojených. Prováděcí ustanovení Statutu konkrétně popisují, jak může ombudsman požádat danou instituci o poskytnutí informací či dokumentů vztahujících se k věci. Současné prováděcí předpisy jsou platné od 1. ledna 2003.¹³

Pravidla pro výkon funkce byla přijata jako příloha Jednacího řádu EP 9. března 1994 a oficiálním sídlem byl zvolen Štrasburk, budova EP. Právní úprava je obsažena v článku 195 Smlouvy o založení Evropského společenství.¹⁴

V tomto dokumentu jsou také stanoveny detaily volebního procesu. Nově zvolený EP vydá příslušné oznámení s výzvou k předložení nominací a stanovenou lhůtou zveřejněnou v Úředním věstníku Evropské unie. Kandidát musí mít zajištěnou podporu 37 poslanců s občanstvím alespoň ze dvou členských států. Nominace a následná slyšení koriguje Petiční výbor.

¹³ Rozhodnutí Evropského Parlamentu o pravidlech a obecných podmínkách pro výkon funkce veřejného ochránce práv (1) [online]. ombudsman.europa.eu, [cit. 30. ledna 2018]. Dostupné na: <<https://www.ombudsman.europa.eu/cs/resources/statute.faces>>.

¹⁴ Smlouva o založení evropského hospodářského společenství. euroskep.cz [online]. [cit. 31. ledna 2018]. Dostupné na <http://www.euroskep.cz/gallery/2/756-smlouva_o_es_nice.pdf>. Článek 195.

Volba ombudsmana je tajná a je nutná většina při nadpoloviční účasti poslanců. Nově jmenovaný veřejný ochránce práv složí přísahu před ESD.

Do úřadu je jmenován EP na 5 let s možností opakování. Může se jím stát občan EU, který splňuje v členském státě požadavky k výkonu povolání soudce Nejvyššího soudu, nebo mít zkušenost s vedením úřadu ombudsmana a je zárukou nestrannosti. Předchozí praxe obou představitelů je důkazem, že zkušenosti jsou v praxi velice důležité.

Odvolání z funkce na žádost EP provádí ESD, pokud veřejný ochránce práv nesplňuje požadované podmínky pro výkon funkce, nebo dopustí-li se závažného provinění. Je zřejmé, že k účinnému plnění povinností a k provedení všech nezbytných procesních kroků musí být zajištěna maximální úroveň nezávislosti. Proto, pokud už nesplňuje toto kritérium nebo pokud se dopustil závažného pochybení, může být odmítnut ze strany ESD na žádost EP. Aby si zachoval svou nezávislost, nemůže se zapojit do žádné jiné pracovní činnosti v rámci jeho funkčního období.¹⁵

Evropský ombudsman je kontrolní orgán, jehož úkolem je odhalování a odstraňování nedostatků, prošetření stížností nesprávného úředního postupu institucí a orgánů Evropské unie. „Demonstrativní uvedení příkladů nesprávností v činnosti orgánu, jež se mohou stát předmětem stížnosti k ombudsmanovi, zahrnují zejména jakékoliv projevy diskriminace, nedostatek informace, nebo odmítnutí poskytnout informaci, stejně tak jako zneužití pravomoci, nepoctivé jednání a zbytečné průtahy.“¹⁶

Jmenovitě se jedná např. o instituce:

- Evropská komise,
- Rada Evropské unie,
- Evropský parlament,
- Evropský účetní dvůr,
- Hospodářský a sociální výbor,
- Výbor regionů,
- Evropská investiční banka,
- Evropská centrální banka,
- Evropský úřad pro výběr zaměstnanců,
- Evropský boj proti podvodům,
- Evropský policejní úřad,

¹⁵ Tamtéž

¹⁶ ŠIŠKOVÁ, Naděžda. *Dimenze ochrany lidských práv v Evropské unii*. 2. vydání. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-710-2. s. 35.

- Evropský investiční fond a další.

Pokud se občan domnívá, že se na nich orgány EU dopustily nevhodného zacházení, nebo krácení jejich práv, může se každý obrátit se žádostí o vyšetření případu veřejným ochráncem práv. Do jurisdikce ombudsmana nespádají pouze Soudy první instance a ESD.¹⁷

Pokud jsou stížnosti v rozporu, nebo mají tyto závady:

- stěžovatel nespadá do kategorie osob, které jsou oprávněny stížnost podat,
- předmětem není nesprávný úřední postup,
- netýká se orgánu, nebo institucí EU,
- jsou mimo působnost veřejného ochránce práv.

nemůže se jimi zabývat a doporučí stěžovateli, kam se má obrátit. Nelze se zabývat věcmi, které jsou řešeny soudně, nebo již byly soudně rozhodnuty.

Při šetření jsou pravomoci ombudsmana široké. Pokud požádá instituce Evropské unie nebo členské státy, musí mu být poskytnuty všechny dokumenty a informace a zaměstnanci těchto institucí podléhají svědecké povinnosti.

Statut Evropského ombudsmana zahrnuje práci s týmem, jehož většinu tvoří kvalifikovaní právníci. Spolupracuje také s veřejnými ochránci práv členských států Unie, aby byla zvýšena efektivita řešení a spolupráce probíhá na základě dobrovolnosti nebo partnerskou dohodou.

Počet přijímaných stížností klesá, ale i tak jich je více než tisíc za rok. S rozšířením EU a počtem agendy roste počet pracovníků kanceláře a právních týmů, tak aby bylo zajištěno posílení postupů při vyřizování stížností a rostla informovanost občanů o jejich právech.

Svoji stížnost formulují jak občané, tak velmi často i podnikatelské a občanské subjekty, které mají svoje sídlo v EU. Nejčastěji jsou to účastníci na evropských projektech, příjemci dotačních programů a na ombudsmana se obrací nejčastěji se stížnostmi na opožděnou platbu, transparentnost ve výběrových řízeních, nebo odmítnutí přístupu k dokumentům. Na druhou stranu, nejen občan je chráněn na svých právech. Často je stížnost neopodstatněná a ombudsman v konfliktních situacích brání úřad a úředníka, kteří musí své postupy opakovaně obhajovat a zdůvodňovat své postupy.

3.2 Právní nástroje a dokumenty

Orgány a instituce EU musí dodržovat Evropský Kodex řádné správní praxe, přijatý EP v září 2001, který je nepostradatelným nástrojem pro uplatnění práva a prosazení veřejného

¹⁷ ZBÍRAL, Robert. *Institucionální rámec Evropské unie: právně-politologický pohled*. 1. vydání. Praha: Linde, 2007. s. 52.

zájmu. Ombudsman přihlíží při posuzování stížností k dodržování pravidel kodexu, pravidel vycházejících jak ze správního práva, judikatury ESD, tak i právních řádů členských států. Kodex není právně závazným nástrojem a ani evropský ochránce práv nemůže vymáhat správně závazná rozhodnutí, ale jeho ustanovení se překrývají s článkem 41 listiny základních práv Evropské unie o právu na řádnou správu.

“Čl. 41

- 1. Každý má právo na to, aby jeho záležitosti byly orgány, institucemi a jinými subjekty unie řešeny nestranně, spravedlivě a v přiměřené lhůtě*
- 2. Toto právo zahrnuje především:*
 - a. právo každého být vyslechnut před přijetím jemu určeného individuálního opatření, které by se jej mohlo nepříznivě dotknout.*
 - b. právo každého na přístup ke spisu, který se jej týká, při respektování oprávněných zájmů důvěrnosti a profesního a obchodního tajemství.*
 - c. povinnost správních orgánů odůvodňovat svá rozhodnutí.*
- 3. Každý má právo na to, aby mu Unie v souladu s obecnými zásadami společnými právním řádům členských států nahradila škodu způsobenou jejími orgány nebo jejími zaměstnanci při výkonu jejich funkce.*
- 4. Každý se může písemně obracet na orgány Unie v jednom z jazyků Smluv a musí obdržet odpověď ve stejném jazyce.”¹⁸*

Platnost Lisabonské smlouvy od prosince 2009 dává stejnou právní hodnotu pro členy EU i Listině základních práv.

Správné uplatňování Kodexu, Listiny základních práv EU na řádnou správu spolu s existencí kultury služby tvoří etické normy, které veřejný ochránce práv EU po širší veřejné debatě zveřejnil jako pět zásad veřejné služby pro úředníky.

Zásady veřejné služby:

- 1) Závazek vůči EU a jejím občanům – úředníci jednají v souladu zájmů a jsou ostatním příkladem.
- 2) Etický rozměr – jednání nesmí být ve střetu zájmů a nesmí podléhat finančnímu ani jinému tlaku na výkon funkce.
- 3) Objektivnost – je vyžadováno profesionální chování, nezávislost a schopnost napravovat chyby.

¹⁸ Listina základních práv Evropské unie 2012/C 326/02 [online]. eur-lex.europa.eu, 26. října 2012 [cit. 12. února 2018]. Dostupné na < <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A12012P%2FTXT>>, Článek 41.

- 4) Úcta k ostatním – jasné a vstřícné jednání k sobě navzájem i občanům.
- 5) Transparentnost – ochota při kontrole jejich práce a dobré odůvodnění.

Zásady jsou závazné i pro používání ve členských státech a inspirovaly podobné texty v kandidátských státech, nebo třetích zemích. Během šetření případů velmi často odkazuje veřejný ochránce práv na zásady při nesprávném úředním postupu. Jednání s úřady a institucemi EU jsou pro občany při uplatnění zásad transparentní a pro úředníky návodné ve vztahu s veřejností a jsou nepostradatelným nástrojem pro uplatnění práva a prosazení veřejného zájmu.¹⁹

3.3 Evropská síť veřejných ochránců práv

Velký význam a přínos pro práci veřejného ochránce práv EU je spolupráce a výměna informací. V rámci zájmů o ochraně práv a dodržování právních norem byla založena Evropská síť veřejných ochránců práv. „Většina stížností, které evropský ombudsman obdrží, je mimo jeho působnost a musí být z tohoto důvodu odmítnuta. S ohledem na to evropský ombudsman navázal úzkou spoluprací s národními ombudsmany a velkou část jemu nepřislušných stížností je možné zaslat kompetentním národním orgánům.“²⁰

Spolupráce probíhá od roku 1996 mezi jednotlivými ombudsmany členských zemí na národní a regionální úrovni, ale také v kandidátských zemích či s Petičním výborem. Tvoří ji více než 95 úřadů v 36 evropských zemích. Každá organizace má pověřeného úředníka pro jednání s ostatními členy sítě a jako kontaktní osoby se setkávají jednou za dva roky ve Štrasburku. Spolupráce na podporu výměny informací o právu EU, společné semináře, vydávání bulletinu jsou základním předpokladem pro fungování a cenný nástroj při vyřizování případů. Národní a regionální ochránci práv se zabývají stížnostmi na národní, regionální a místní úrovni. V rámci sítě se jejich kompetence mohou lišit, zásadní důvody stížností jsou ale stejné a to na:

- nezákonné chování,
- nedodržování obecných právních zásad,
- jednání v rozporu se zásadami řádné správy.²¹

¹⁹ Zásady veřejné služby pro úředníky EU [online]. ombudsman.europa.eu, [cit. 10. února 2018]. Dostupné na <<https://www.ombudsman.europa.eu/cs/resources/publicserviceprinciples.faces>>.

²⁰ ZBÍRAL, Robert. *Institucionální rámec Evropské unie: právně-politologický pohled*. 1. vydání. Praha: Linde, 2007. s. 53.

²¹ Evropská síť veřejných ochránců práv [online]. ombudsman.europa.eu, [cit. 14. února 2018]. Dostupné na <<https://www.ombudsman.europa.eu/cs/atyourservice/enointroduction.faces>>.

Evropský ochránce práv v úzké spolupráci v rámci sítě navštěvuje členské státy a regiony, členové si vyměňují zkušenosti a pomáhají si navzájem při řešení stížností. Seminář organizuje ombudsman EU se svým národním nebo regionálním partnerem a konají se v různých městech jednou za dva roky.

Příspěvky do diskuzních fór a místo pro sdílení dokumentů, vyvěšování otázek a odpovědí týkajících se právních problémů, elektronické zpravodajství, články a tiskové zprávy, poskytuje služba Evropské sítě veřejných ochránců práv Extranet. Každý pracovní den jsou zveřejňovány denní zprávy veřejného ochránce práv EU a aktuální seznam národních a regionálních ochránců práv z členských států Evropské unie a dalších evropských zemí.²²

Důležitou roli sehraává i Petiční výbor EP a je konkrétně pověřen jednáním s ombudsmanem. V článku 220 evropského práva Statut EP stanovuje, že může přešetřit případy nesprávného úředního postupu, posuzuje výroční zprávy a rozvíjí neustálý dialog s Evropským veřejným ochráncem práv.²³

Petiční výbor EP má široký rozsah zájmů z oblasti ekologie až po diskriminaci. Vydáním petice upozorňuje EP na porušování práv občanů členským státem, nebo jinou institucí a výbor může požádat EK o prošetření. Na základě zjištěných skutečností probíhá jednání s EK nebo podání žaloby k ESD.²⁴

EK zajišťuje a dohlíží na dodržování evropských právních předpisů a je proto neformálně nazývána “strážkyně Smluv”.

Vzájemná komunikace všech zúčastněných subjektů rozhodla o sestavení návrhu plánů na reformu sítě. Nástupem do funkce v roce 2013 začala současná ombudsmanka prosazovat koordinaci s činiteli EU a zástupci sítě. Záměrem je posilovat spolupráci a usnadnit přístup k odborným informacím v souladu se třemi cíli – dopad, význam a viditelnost. Modernizace seminářů se zaměřením na zajímavá témata veřejného zájmu budou podle návrhu reformy vysílány živě přes internet tak, aby se jich mohla účastnit i média a občané. Rozvoj technologii zmodernizuje a reformuje elektronické sdílení informací, prohloubí se spolupráce v rámci sítě a umožní se vyšší odběr zpráv pro veřejnost. Vyřizování dotazů, ve kterých

²² Činnosti v rámci sítě [online]. ombudsman.europa.eu, [cit. 15. února 2018]. Dostupné na <<https://www.ombudsman.europa.eu/cs/activities/network.faces>>.

²³ BINDER, Tom, Marco INGLESE a Frans VAN WAARDEN. *The European Ombudsman: democratic empowerment or democratic deficit?* [online]. beucitizen.eu, 2017 [cit. 15. února 2018]. Dostupné na <<http://beucitizen.eu/publications/the-european-ombudsman-democratic-empowerment-or-democratic-deficit-deliverable-8-9/>>, s. 50.

²⁴ Petice [online]. europarl.europa.eu, [16. února 2018]. Dostupné na <<http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/cs/20150201PVL00037/Petice>>.

pomáhá ombudsmanka členům sítě zajištěním odpovědí odborníků z institucí EU, bude výrazně zrychleno a výsledky jednotlivých případů budou vyřizovány rychlejším postupem. Paralelní šetření v záležitostech veřejného zájmu ukazuje velký potenciál pro posílení spolupráce členů sítě, zvyšuje význam a viditelnost mezi členy sítě a evropskou veřejnou ochránkyní práv.²⁵

²⁵ Reforma Evropské sítě veřejných ochránců práv [online]. ombudsman.europa.eu, [cit. 21. února 2018]. Dostupné na <<https://www.ombudsman.europa.eu/cs/activities/reforming-the-network.faces>>.

4 Realizace působnosti a pravomocí

4.1 Strategické iniciativy

Jednou z důležitých činností veřejného ochránce práv EU je sledování strategicky významných témat. Cílem je upozornit na záležitosti veřejného zájmu, které by vyvolaly pozornost odborné veřejnosti, aniž by bylo zahájeno šetření.²⁶

Vybraná iniciativa z roku 2017:

Návrhy na zlepšení postupu evropské občanské iniciativy (SI/6/2017/KR)

Emily O'Reilly připojila k plánované revizi evropské občanské iniciativy své návrhy, které zahrnula do 6 „klíčových oblastí zlepšení“ v domněnku, že je EK zohlední.

Jedná se o tyto body:

- 1) Nedostatek srozumitelnosti a transparentnosti.
- 2) Rozdíly mezi úrovní požadavků signatářů na údaje v jednotlivých členských státech.
- 3) Osobní odpovědnost občanů, kteří založili EOI, v kombinaci s nedostatkem právní subjektivity výborů občanů.
- 4) Otázky související s časovou osou životního cyklu EOI.
- 5) Aspekty online procesu sběru.

EK na to odpověděla krátkým dopisem, že tyto návrhy připojí již k její dřívější iniciativě 01/9/2013/TN a považuje je za velmi cenný vstup pro probíhající přípravu na revizi řízení (EU) č. 211/2011 o občanské iniciativě. Dále se EK nabízí k další diskuzi nad těmito otázkami, pokud bude mít ombudsman zájem.²⁷

4.2 Strategická šetření

Strategická šetření prezentují názory veřejného ochránce práv k významným tématům. Cílem strategického šetření je objasnit nesprávný úřední postup v institucích EU a následně vydat doporučení a projednat s dotčenými úřady zjednatí nápravy. Postupy následně uveřejňuje v tematických dokumentech a dbá na udržení vysoké úrovně řádné správy, čímž působí na důležitost veřejného zájmu.

Strategické šetření OI/6/2017/EA: přístupnost webových stránek a online nástrojů pro osoby se zdravotním postižením spravované Evropskou komisí

²⁶ Strategické iniciativy [online]. ombudsman.europa.eu, [cit. 21. února 2018]. Dostupné na <<https://www.ombudsman.europa.eu/activities/strategicinitiatives.faces>>.

²⁷ Suggestions to improve the European Citizens' Initiative procedure [online]. ombudsman.europa.eu, [cit. 22. února 2018]. Dostupné na <<https://www.ombudsman.europa.eu/cs/activities/strategicinitiative.faces/en/50278/html.bookmark>>.

Emily O'Reilly zahájila v červnu roku 2017 strategické šetření v otázce shromažďování informací o dostupnosti webových stránek a online nástrojů, které spravuje EK. Ombudsmanka si chce být jistá, že EK dělá vše proto, aby následovala doporučení Výboru ohledně Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením (uzavřena EU dne 26. listopadu 2009 a pro EU vstoupila v platnost dne 22. ledna 2011). EU se zavázala přijmout nezbytná opatření k zajištění plné přístupnosti, a to včetně ve formě znakových jazyků Braillově písmu, augmentativní a alternativní komunikaci a dalšími formáty komunikace pro osoby se zdravotním postižením.

EK ve své odpovědi na zahájení strategického šetření odpověděla, že je pevně odhodlána zajistit přístupnost svých webových stránek a online nástrojů. Dále EK zdůraznila, jak řadu let podniká četná opatření na zlepšení dostupnosti webových stránek, které spravuje a zavázala se v tom také dál pokračovat.

V průběhu roku 2018 má EK v úmyslu připravit plán akcí týkajících se přístupnosti webových a na zlepšení, která by mohla být učiněna s přihlédnutím k dostupným rozpočtovým a lidským zdrojům.

4.3 Prošetřování stížností

Evropský veřejný ochránce práv je zmocněn přijímat stížnosti od fyzické nebo právnické osoby se sídlem na území členského státu s ohledem na výkon pravomocí evropského orgánu, ne na orgány jednotlivých členských států. Stížnost musí obsahovat konkrétní údaje – kdo jsem, důvody stížnosti, a na kterou instituci je směřována. Stěžovatel může být požádán o další doplňující informace. Na základě řízení o stížnosti vydává ombudsman neformální návrhy, doporučení, ale také návrhy na zahájení soudního jednání. Je možné nalézt i smírné řešení, která uspokojí stěžovatele. Ombudsman zde vystupuje jako mediátor s cílem nalézt dohodu pro obě strany.

K úspěšné činnosti ombudsmana je nezbytné splnění alespoň dvou podmínek. Jednak přistupovat ke stížnostem nestranně a citlivě s ohledem ke stěžovateli, a také, že jej veřejná správa bude ochotna respektovat jako pomocníka, nikoliv jako odpůrce a bude přijímat jeho doporučení, aby mohlo dojít k nápravě.

Při důvodném podezření na výkon pravomocí evropského orgánu je zahájeno šetření na základě stížnosti nebo i z vlastní iniciativy.

Chybné jednání může být v:

- nesprávném postupu,

- nečinnosti,
- odmítnutí poskytnout informace,
- zneužití moci,
- administrativní nesrovnalosti,
- neopodstatněných průtahů,
- nečestném jednání,
- nebo diskriminačním jednání.

Pokud je pochybení zjištěno, má dotčený orgán 3 měsíční lhůtu na sdělení vysvětlení svého postupu v dané věci. Rozhodnutí, že došlo k pochybení, lze řešit na několika úrovních:

- přátelská řešení (instituce by měla po upozornění sama sjednat nápravu),
- kritická poznámka,
- předání stížnosti úřadu s výkonnou pravomocí.

Evropský ombudsman navrhuje opatření k nápravě zjištěných nedostatků a poznatky zobecňuje. Nemůže ale nařizovat změnu rozhodnutí, dávat pokuty nebo administrativní rozhodnutí zrušit. Takovou pravomoc má pouze Soud první instance a ESD.

„Z uvedeného je zřejmé, že ombudsman nemůže ostatní instituce přinutit jednat dle jeho nálezu, působí pouze prostřednictvím své přesvědčivosti a autoritou svého úřadu, byť se ve svém působení opírá o EP.“²⁸

Stížnost může být podána v jakémkoliv jazyce členského státu. Lze jí podat poštou, nebo elektronicky. Může jít i o formu osobního dopisu. Na internetových stránkách evropského veřejného ochránce práv je k dispozici internetový formulář. Obsahuje 9 otázek k vyplnění a jeho použitím je zabezpečeno, že stížnost bude splňovat všechny náležitosti.²⁹

Stížnost je nutné podat do dvou let od zjištění skutečnosti. Instituce nebo úřad, na kterou je podána, musí být nejdříve osloven. Pokud toto jednání nevede k uspokojivému výsledku, teprve pak je možné obrátit se na veřejného ochránce práv EU.

Na podanou stížnost osoby z členského státu odpovídá nejdříve právník z jeho kanceláře, který zná kulturu dané země, že žádost byla přijata. Ke každé stížnosti, kterou se úřad zabývá, je vydáno rozhodnutí. Následně se všechny zveřejnění ve výroční zprávě a na webových stránkách. Rozhodnutí je možné vyhledat podle kritérií, např. - typu rozhodnutí, typu pochybení, podle instituce, které se týkala, a to bez jména stěžovatele. Důvěrné stížnosti

²⁸ ZBÍRAL, Robert. *Institucionální rámec Evropské unie: právně-politologický pohled*. 1. vydání. Praha: Linde, 2007. s. 54.

²⁹ Formulář stížnosti [online]. ombudsman.europa.eu, [cit. 26. února 2018]. Dostupné na <<https://www.ombudsman.europa.eu/cs/atyourservice/secured/complaintform.faces>>.

jsou zveřejněny bez dalších podrobnějších informací tak, aby nemohly vést k identifikaci stěžovatele. Pokud dojde ke stížnostem stejného předmětu, jsou vyřizovány společně. Ve všech případech je snaha o rychlé vyřešení a nejpozději do jednoho roku je případ uzavřen.

Stěžovatel má právo být informován o výsledku šetření ombudsmana a jeho přijatých řešeních. Na konci kalendářního roku je předkládána zpráva EP o projednaných kauzách a jejich výsledcích. Zvláštní zprávu EP podá veřejný ochránce práv v případě, kdy nedojde k nápravě a instituce navrhovaná opatření neplní.

Šetření veřejného ochránce práv nelze provést na:

- státní úřady v členských státech, ani pokud se týkají záležitostí EU,
- soukromé ani právnické subjekty,
- národní soudy a národní veřejné ochránce práv.

Vysoké procento neoprávněných a zamítnutých stížností svědčí o tom, že i přes velké úsilí, vynakládané prostředky na informovanost občanů a propagaci úřadu, je stále nízké povědomí o pravomocích ombudsmana EU i ombudsmanů národních.³⁰

³⁰ The European Ombudsman's guide to complaints [online]. ombudsman.europa.eu, [cit. 27. února 2018]. Dostupné na <<https://www.ombudsman.europa.eu/cs/resources/staffguide.faces#/page/1>>.

5 Vybrané případy 3 stížností

5.1 Včasnost vyřízení stížnosti týkající se státní podpory ze strany Evropské komise³¹

Případ: 1184/2012 / PMC

Otevřeno dne 5.7.2012 - Doporučení týkající se 6.12.2013 - Rozhodnutí ze dne 15.4.2014

Dotčená instituce (Dotčené instituce): Evropská komise

Oblast (i) práva: Daně

(Nesprávné použití hmotných a / nebo procesních pravidel) [Článek 4 EKRSP], Přiměřenost [Článek 6 EKRSP]

Předmět: Komise jako strážce Smluv: článek 258 SFEU (bývalý článek 226 Smlouvy o ES)

V daném případě je stranou stěžovatele italská letecká společnost proti postupu EK. V prosinci 2003 podala letecká společnost stížnost k EK na údajnou nezákonnou státní podporu, kterou obdržel jeden z jejích konkurentů. Ta zahájila řízení vůči Itálii v září 2007 podle čl. 108 odst. 2.. Stěžovatel se ohrazoval proti jednání EK s ohledem na velká časová prodlení v rozporu se zásadami řádné správy, a zejména se zásadou, že rozhodnutí by měla být přijata v přiměřené lhůtě.

V prosinci 2003 předložil stěžovatel stížnost na údajnou protiprávní státní podporu, kterou obdržel jeden z jejích konkurentů za lety provozované na regionálním letišti v Itálii a na regionální letiště. K červenci 2004 byla EK v pravidelném kontaktu s příslušnými italskými orgány a později se zúčastněnými třetími stranami. V říjnu 2004 podal stěžovatel žalobu na nečinnost k ESD, která byla zamítnuta v květnu 2006. V rozsudku se ESD domníval, že když stěžovatel vyzval EK, aby jednala a délka šetření činila šest měsíců, tak to bylo méně, než doba v případech podobné složitosti běžná.

EK vyjádřila politování nad tím, jak dlouho vyšetřování probíhá. Na rozdíl od názoru stěžovatele, že byla nečinná, se ohradila, že byla v neustálém kontaktu s italskými orgány a aktivně a neustále zkoumala stížnost stěžovatele. Od rozhodnutí z roku 2007 postupovala

³¹ Včasnost vyřízení stížnosti týkající se státní podpory ze strany Evropské komise. [online]. ombudsman.europa.eu, [cit. 1. března 2018]. Dostupné na <<https://www.ombudsman.europa.eu/cs/cases/summary.faces/cs/54145/html.bookmark>>.

podle všech procesních kroků podle nařízení 659/1999. Navíc se zabývala hodnocením připomínek italských orgánů a třetích stran, které často vyžadovaly překlad. EK rovněž uvedla, že je nezbytné, požádat externího dodavatele o provedení studie. Dále vysvětlila, jak se po obdržení všech informací požadovaných v rozhodnutí z roku 2007 ukázala složitost případů a údajů, které měli být analyzovány. Hájila se 3 důvody, které prodloužily délku šetření: 1) zúčastněné strany opakovaně předložily velké množství informací; 2) italské orgány požádaly o prodloužení lhůt, které jim byly poskytnuty, aby poskytly informace nebo předložily připomínky; a (3) bylo nutné přeložit do italštiny velké množství dokumentů předložených v angličtině.

EK například uvedla, že trh s poskytováním leteckých služeb se značně rozvinul s rozmachem dopravců s nízkými náklady, což nemusí nutně odrážet stávající pravidla státní podpory. V této souvislosti intenzivně pracuje na nových pravidlech kvůli rychlým změnám trhu, k nimž došlo v posledních letech v leteckém sektoru. EK se s důrazem zavázala co nejdříve přijmout konečné stanovisko k uzavření případu v příštích měsících.

Šetření případu veřejným ochráncem práv

V souladu s čl. 1 odst. 3 a čl. 2 odst. 7 statutu veřejného ochránce práv není veřejný ochránce práv oprávněn vyřizovat případy, kterými se zabýval soud. Je však třeba poznamenat, že rozsudek ESD se nevztahuje na otázku vznesenou stěžovatelem v této věci, neboť se jedná pouze o prvních šest měsíců šetření EK, nikoliv však o následující období.

Veřejný ochránce práv poznamenal, že pokud jde o šetření stížností EK na státní podporu, lze zjistit dvě různé fáze. Jednak předběžné šetření a také formální vyšetřovací řízení. V daném případě byl veřejný ochránce práv vyzván k posouzení včasnosti vyřizování stížnosti státní podpory ze strany EK. Jeho hodnocení tedy pokrývalo obě fáze vyšetřování.

Pokud jde o včasnost rozhodnutí obecně, veřejný ochránce práv vzal na vědomí obsah článku 17 Evropského kodexu správního chování, jakož i bodu 7 odst. 1 kodexu osvědčených postupů EK pro provádění postupy kontroly státní podpory. Zatímco první z nich stanoví, že rozhodnutí musí být přijata v přiměřené lhůtě, EK uvádí vynaložení maximálního úsilí na vyšetřování stížnosti v předběžném časovém rámci dvanácti měsíců od jejího obdržení.

Ani veřejný ochránce práv nebyl přesvědčen o argumentech EK, že se musel zabývat velkým množstvím opakujících se informací se žádostmi o prodloužení lhůt a nutností

přeložit dokumenty. Zatímco některé z těchto faktorů mohly způsobit zpoždění, ombudsman se domníval, že tato prodleva nebyla taková, aby vysvětlila celkovou délku řízení.

Veřejný ochránce práv konstatoval, že ani šest let po rozhodnutí o zahájení formálního šetření z roku 2007 EK dosud nepřijala rozhodnutí o stížnosti stěžovatele na státní podporu. Veřejný ochránce práv tudíž potřeboval posoudit, zda argumenty předložené EK mohly odůvodnit dobu, kterou případ trvá.

Na první pohled se zdá být vysvětlení EK ohledem na zpoždění věrohodné. Mezi zmíněné důvody pro zpoždění patří výrazné vyvíjení trhu s leteckými službami po rozšíření společností s nízkou cenou, což vyžadovalo modernizaci příslušných pravidel státní podpory, zejména tedy letecké dopravy. Při bližším zvážení se však ukázalo, že současné pokyny, které jsou v platnosti od roku 2005, již musely vzít v úvahu určitý vývoj na trhu, včetně nárůstu leteckých společností s nízkými náklady a nahradilo použitá pravidla z roku 1994. Veřejný ochránce nepochyboval o tom, že se EK podílela na procesu modernizace pravidel pro státní podporu. Domníval se však, že není přijatelné, aby ukončila šetření státní podpory v závislosti na probíhající revizi některých vnitřních pravidel a pokynů. V opačném případě by závěr šetření EK byl závislý na budoucím vývoji, který v této fázi nemohl být plně předvídan. To by podle názoru veřejného ochránce práv mohlo být sotva v souladu se zásadami řádné správy.

Stanovisko EK a připomínky stěžovatele

Ve svém stanovisku EK dále trvala na pádných důvodech, kvůli kterým se délka šetření prodloužila. Uvedla, že při posuzování této stížnosti je třeba vzít v úvahu následující skutečnosti: Původní stížnost stěžovatele byla příliš široká a obsahovala tvrzení týkající se několika letišť. Stěžovatel následně omezil rozsah své stížnosti, ale tato skutečnost zpomalila počáteční posouzení případu. To mělo za následek, že rozhodnutí o zahájení řízení podle čl. 108 odst. 2 písm. Smlouvy o fungování EU nemohla být přijata až do září 2007. Navíc se EK v průběhu šetření dozvěděla o dalších opatřeních státní podpory, která souvisela s předmětem stížnosti. Proto bylo nezbytné rozšířit formální vyšetřování, aby bylo možné plně posoudit všechna dotčená opatření, což znamenalo prodloužení šetření, rozšíření vyšetřovací řízení a důkladnější prošetření.

EK se hájila návazností na rozsudek ESD ve věci Ryanair v. EK, kdy soud zrušil rozhodnutí týkající se státní podpory, protože nesprávně uplatnil zásadu tržního investora. EK tvrdila, že rozsudek měl důležité důsledky pro všechna probíhající šetření na letištích, které

vyvolávaly podobné problémy, což vedlo k tomu, že bylo zapotřebí zadat zprávu externímu konzultantovi.

Stěžovatel ve svých vyjádřeních poděkoval veřejnému ochránci práv za práci a uvedl, že nemá další připomínky ohledně odpovědi EK. Jedinou připomínkou bylo, že podle nových pokynů by nyní EK mohla povolit státní podporu, která by byla dříve neslučitelná s příslušnými pravidly.

Posouzení veřejného ochránce práv

I kdyby veřejný ochránce souhlasil s nezbytností, aby byla vypracována studie externím konzultantem, sama EK souhlasí s tím, že doba téměř 19 měsíců, kdy byla vypracována, byla poměrně dlouhá. Veřejný ochránce práv zmínil stanovisko EK z října 2012, která se zavázala přijmout rozhodnutí o stížnosti stěžovatele na státní podporu co nejdříve. Od té doby uplynul více než rok a rozhodnutí nebylo přijato. Vzhledem k výše uvedenému to veřejný ochránce považoval jako rozporující k zásadám řádné správy, zejména se zásadou, že rozhodnutí by měla být přijata v přiměřené lhůtě. EK se nepodařilo včas rozhodnout o stížnosti stěžovatele na státní podporu, což je případ nesprávného úředního postupu. Proto v souladu s čl. 3 odst. 6 statutu evropského veřejného ochránce práv předložila níže uvedené doporučení EK, aby:

- 1) rozhodla o stížnosti stěžovatele na státní podporu co nejrychleji, avšak nejpozději do 30. června 2014,
- 2) omluvila se žadateli za zpoždění při vyřizování stížnosti.

Posouzení veřejného ochránce práv po návrhu doporučení

EK ve své odpovědi na veřejného ochránce práv souhlasila se skutečnostmi, které veřejný ochránce práv uvedl ve svém návrhu doporučení a omluvila se stěžovateli za zpoždění, které mu vzniklo.

EK rovněž veřejného ochránce práv informoval o přijetí nových pokynů pro letectví, které byly přijaty dne 20. února 2014 a vstoupily v platnost po zveřejnění v Úředním věstníku. Tyto nové pokyny zavádějí některá pravidla slučitelnosti pro provozní podporu poskytovanou v minulosti regionálním letištím a jsou relevantní i pro případ stěžovatele. Na tomto základě EK požádala veřejného ochránce práv, aby v první části svého návrhu prodloužil lhůtu navrženou do 31. října 2014 tak, aby mohla dokončit své posouzení případu na základě nových pravidel a hlavních zásad pro letectví, které byly nově přijaty.

Veřejný ochránce práv konstatuje, že EK se nyní zavázala přijmout rozhodnutí o stížnosti na státní podporu do konce října 2014. To znamená, že stížnost zůstane otevřená po delší dobu, tedy skoro deset let, kdy stěžovatel předložil svoje námitky ohledně státní podpory. Dosud tedy nedošlo k nápravě tohoto případu nesprávného úředního postupu, i když uvedené pokyny EK důkladně znala, jelikož je sama vypracovala a přijala.

Veřejný ochránce práv vyjadřuje politování nad tím, že EK nevyužila příležitost k nápravě tohoto případu nesprávného úředního postupu, ale uznává, že perspektiva konečného výsledku do konce října 2014 znamená určitý pokrok a vyzývá EK, aby jí předala kopii svého rozhodnutí nejpozději do 15. listopadu 2014.

Závěr a zdůvodnění rozhodnutí

Žádné další šetření nejsou odůvodněná, pokud jde o první část návrhu doporučení veřejného ochránce práv. EK přijala druhou část návrhu doporučení veřejného ochránce práv. Stěžovatel a EK budou o tomto rozhodnutí informováni.

5.2 Praxe Evropské služby pro vnější činnost spočívající v nabízení neplacených stáží v delegacích EU³²

Případ: 454/2014 / PMC

Otevřeno dne 18.3.2014 - Doporučení týkající se 15.2.2017 - Rozhodnutí ze dne 21.9.2017

Dotčená instituce: Evropská služba pro vnější činnost

Veřejná ochránkyně práv prošetřovala stížnost občanky EU, která absolvovala neplacenou stáž v delegaci EU. Stížnost byla směřována na znevýhodňování mladých lidí z chudých poměrů v praxi Evropské služby pro vnější činnost (ESVČ).

Rakouská občanka pracovala jako neplacená stážistka v delegaci EU v Asii. Po stáží se obrátila na Evropskou službu pro vnější činnost, která provozuje delegace EU, aby si stěžovala na skutečnost, že účastníci delegací nejsou placeni. Podle jejího názoru nezaplacení stážistů je neoprávněnou diskriminací mladých profesionálů pocházejících ze sociálně slabšího prostředí. Obrátila se na veřejného ochránce práv s návrhem, že by ESVČ neměla

³² Shrnutí rozhodnutí veřejné ochránkyně práv ve věci 454/2014/PMC týkající se praxe Evropské služby pro vnější činnost spočívající v nabízení neplacených stáží v delegacích EU [online]. ombudsman.europa.eu [cit. 1. března 2018]. Dostupné na <
<https://www.ombudsman.europa.eu/cs/cases/summary.faces/cs/84583/html.bookmark>>.

nabízet neplacené stáže. Její obava spočívala obecně v praxi úřadu a nesouvisela s vlastním konkrétním případem. Pisatelka stížností vyjádřila názor, aby ESVČ nabízela výhradně placené stáže, a aby přestala nabízet neplacené stáže.

Úřad Evropské služby odpověděl, že stěžovatelce byla poskytnuta neplacená stáž na její žádost. Podepsala smlouvu o stáží, ve které potvrdila, že "jsem dobrovolníkem s delegací a nedostanu žádného platu, mzdy nebo výhody [...]". Během různých setkání s vyšetřovacím týmem veřejného ochránce práv v roce 2016 úřad argumentoval tím, že nabízení neplacených stáží nepředstavuje diskriminaci založenou na sociálním původu. Odvolává se totiž na skutečnost, že neplacení stážisté se jsou si vědomi toho, jak jsou stáže užitečné pro jejich budoucnost. Díky nim získají cenné zkušenosti, které pomáhají rozvíjet jejich profesní profil a činí je atraktivnějšími na trhu práce.

Šetření případu Evropským veřejným ochráncem

Veřejný ochránce práv zjistil, že argument stěžovatelky o neplacených stážích, které jsou nevýhodnější vůči těm z méně příznivého sociálního prostředí, má oprávněné důvody. Bezpochyby může mladý absolvent, který si přeje vykonávat neplacené stáže, čelit praktickým potížím bez finanční podpory například z jeho rodiny. Stáž v delegaci EU zahrnuje nejen cestovní náklady, ale také náklady na ubytování, bydlení a pojištění. Neplacené stáže v delegacích EU proto mohou být vyhrazeny zejména pro osoby s vlastními finančními prostředky.

Veřejný ochránce práv nezpochybňoval důležitost stáží jako významného mezníku v kariéře stážistů. Ve skutečnosti právě z tohoto důvodu by měly být možnosti účasti v delegacích poskytovány co nejširšímu spektru osob, a nikoliv pouze těm, kteří si to mohou dovolit. Podle jeho názoru mohou neplacené stáže zachovat sociální vyloučení, neboť osoby z méně příznivého prostředí nebudou mít k dispozici finanční prostředky na vykonání praxe. Nebudou mít proto zájem si hodnotnou příležitostí zvýšit kvalifikaci a dovednosti. To může nakonec vést k menším příštím pracovním příležitostem a iniciovat začarovaný kruh, kde „privilegia následují výsadu“. S ohledem na tuto skutečnost ombudsman poznamenal, že systém neplacených stáží může vést k nežádoucím důsledkům, kdy by delegace EU nedokázaly přilákat všechny nejlepší kandidáty na stáže. Přiláká totiž pouze ty, kteří mají dostatečné finanční prostředky, aby si ji sami mohli zaplatit. To zjevně není v zájmu praxe EU. Poukázal na příklad EP, který se zabýval problémem neplacených stáží. V usnesení z roku 2010 EP vyzval orgány EU, aby poskytly dobrý příklad tím, že zaplatí minimální

příspěvek na životní náklady všem svým stážistům. Dále poznamenal, že EP již nenabízí neplacené stáže, a to ani v případě umístění studentů. Nyní vyplácí příspěvek všem svým účastníkům navzdory rozpočtovým omezením v institucích EU.

Veřejný ochránce práv považoval za důležité rovněž poznamenat, do jaké míry úřad Evropské služby využívá stáže v delegacích EU. Má síť 139 delegací EU, která zaměstnává zaměstnance Evropské služby a zaměstnance EK 5 800 osob (údaje za konec roku 2015). V roce 2016 nabídla služba přibližně 800 neplacených stáží. Je pravdou, že je do určité míry závislá na dostupnosti stážistů, která doplní práci pracovníků pracujících na plný úvazek ve svých delegacích. Veřejný ochránce práv pochopil, že platba takového počtu účastníků bude pro úřadu způsobovat rozpočtové problémy. Proto přišel s myšlenkou, aby si ESVČ mohla dohodnout u rozpočtových orgánů, konkrétně EP a Rady, větší rozpočet.

V této souvislosti veřejný ochránce práv zjistil, že postup při poskytování neplacených stáží v delegacích lze označit za nesprávný úřední postup. Evropský veřejný ochránce práv proto doporučil úřadu, aby zaplatil všem svým stážistům, včetně těch v delegacích EU, finanční příspěvek. Zatímco povaha tohoto příspěvku bude záležitostí Evropské služby, veřejný ochránce práv věřil, že příspěvek by měl být takový, aby respektoval zásadu zákazu diskriminace. Vyrovnání podmínek má zajistit, aby mladí lidé byli povzbuzováni k tomu, aby si požádali o stáže bez ohledu na jejich (nebo jejich rodinné) finanční situace.

Stanovisko ESVČ a připomínky stěžovatelky

Ve svém stanovisku k doporučení veřejného ochránce práv ESVČ pro vnější činnost vyjádřila, že nabízení stáží mladým absolventům a studentům se ukázalo jako velmi cenné jak pro stážisty, tak pro delegace EU. Na základě doporučení veřejného ochránce práv se rozhodla přizpůsobit svůj program a dočasně pozastavit nábor nových účastníků. Dále uvedla, že také požádala rozpočtové orgány, aby poskytly finanční prostředky budoucím stážistům. Rozhodla se zvýšit počet partnerství mezi delegacemi a vysokými školami.

V rámci nového návrhu schémat budou stáže nabízeny v rámci tří samostatných programů:

- 1) stážistům, kterým bude ESVČ vyplacen příspěvek (za předpokladu, že obdrží požadované zdroje od rozpočtových orgánů) a bude vybráno zvláštní výběrové řízení pro tento účel,

- 2) studentům v rámci dohody s místní univerzitou, kteří absolvují povinné nebo doporučené tréninkové období jako součást svého kurzu a již pobývají na místě vzdělávání ESVČ nenavrhuje platit příspěvek,
- 3) účastníkům, kteří dostávají finanční podporu od univerzity nebo jiné instituce, ale nachází se jinde ve světě rovněž ESVČ nenavrhuje platit příspěvek.

V připomínkách stěžovatelka uvedla spokojenost nad doporučením ombudsmana, který se správně soustředil na aspekt "antidiskriminace". Zdá se však, že ESVČ se nyní snaží při vybírání stážistů vyloučit finanční a sociální slabiny za účelem vyřešení problému. Podle ní ESVČ nemůže vytvořit udržitelný a spravedlivý systém pro placení stážistů, proto je nejlepší zrušit stáže v delegacích EU. Obává se totiž smíšeného modelu navrženým ESVČ. Stážisté, kteří nejsou vypláceni, nebo kteří dostávají finanční podporu z vnějšího zdroje, budou dostávat přednost před stážisty vyplácenými přímo ESVČ z důvodu jednoduchého ekonomického uvažování.

Pokud jde o návrh na rozšíření partnerství s vysokými školami, stěžovatelka tvrdila, že to není ani nová myšlenka, ani příspěvi k řešení problému. Podle ní stipendia často nezahrnují sociální zabezpečení nebo zdravotní pojištění a životní náklady studentů nelze srovnávat s výdaji osob, které provádí stáže v delegaci EU.

Posouzení Evropského veřejného ochránce práv

Po pečlivém posouzení všech předložených argumentů ombudsman doporučil úřadu ESVČ, aby uhradila příspěvek všem svým stážistům v delegacích EU.

Veřejný ochránce práv vítá kroky, které přijala ESVČ, aby zajistila možnost nabízet placené stáže v delegacích EU.

Podle názoru ombudsmana je důvodné, aby ESVČ nezaplatila další příspěvky stážistům, kteří mají stipendium nebo jinou finanční pomoc bez rodinné příslušnosti, nebo studentům, kteří se již nacházejí ve stejné zemi jako delegace, a kteří se musí zavázat k umístění jako součástí studia. Zejména povinné umístění v rámci vysokoškolského studia není srovnatelné se standardní stáží, neboť obvykle slouží různým účelům. Je důležité, aby mezi jednotlivými programy byla dosažena správná rovnováha. Pro veřejného ochránce práv je důležité, aby ESVČ nadále nabízela značný počet "tradičních", ale placených stáží v delegacích, které budou otevřeny na základě rovných příležitostí pro mladé lidi bez ohledu na jejich vlastní finanční prostředky nebo jejich rodiny zdroje. Veřejný ochránce práv chápe, že k

dosažení tohoto požadovaného výsledku bude ESVČ potřebovat další přidělení financí z rozpočtu.

Veřejný ochránce práv považuje odpověď ESVČ na její doporučení za vážný závazek platit stážistům v delegacích EU, pokud rozpočtové orgány, tj. EP a Rada, poskytnou rozpočtové prostředky, a proto s radostí domnívá, že odpověď Evropské služby je v podstatě akceptováním doporučení. Veřejný ochránce práv bude s velkým zájmem sledovat budoucí vývoj v této oblasti a může v budoucnu obnovit samotné šetření, pokud se to bude zdát oprávněné a užitečné.

Je velmi důležité, aby orgány EU byly příkladem a projevily závazek nabízet mladým lidem možnosti stáže na základě rovných příležitostí pro všechny, bez ohledu na to, jaké jsou jejich rodinné poměry a rodinné zdroje. Nelze riskovat ztrátu důvěry s ohledem na nedostatečnou péči o mladé lidi, kteří se snaží o vybudování svých profesních profilů na trhu práce. Náklady na podporu důvěry mladé generace v evropský projekt v tomto ohledu jsou poměrně malé.

Veřejný ochránce práv vyzývá rozpočtové orgány, aby tuto záležitost pečlivě prošetřily a doufá, že poskytnou finanční zdroje. V této souvislosti bude informovat EP, Radu ministrů a EK o tomto šetření.

Závěr a zdůvodnění rozhodnutí

Na základě šetření ombudsman uzavírá tento závěr: pozastavením neplacených stáží v delegacích EU a současně požadováním finančních prostředků na vyplacení stážistů v delegacích EU přijala ESVČ pro vnější činnost doporučení veřejného ochránce práv.

Veřejný ochránce práv zjistil, že stáže v delegacích EU by měly být zpřístupněny co nejširší škále osob, nejen těm, kteří si to mohou dovolit. Podle jeho názoru mohou neplacené stáže vést k diskriminační situaci, protože osoby ze slabšího sociálního prostředí nebudou mít k dispozici finanční prostředky ke stáži. Veřejný ochránce práv zjistil, že praxe Evropské služby, která neplatí stážisty v delegacích EU, je nesprávným úředním postupem. Proto doporučila, aby úřad ESVČ zaplatil všem svým stážistům, včetně těch v delegacích EU, finanční příspěvek.

V reakci na její doporučení ESVČ informovala ombudsmana, že nyní požádala o finanční prostředky na zaplacení stážistů v delegacích EU, a že mezitím pozastavila neplacené stáže. V konečném důsledku je podle ESVČ její schopnost platit stážistům výdaje nyní

přisouzena rozpočtovým orgánům, které jí poskytují potřebné finanční prostředky. Veřejný ochránce práv proto uzavřel případ se závěrem, že ESVČ přijala její doporučení.

5.3 Průtahy při vyřizování žádosti stěžovatele o prošetření údajného porušení práva EU³³

Případ: 1561/2014 / MHZ

Otevřeno dne 13.10.2014 - Rozhodnutí ze dne 6.7.2015

Dotčená instituce (Dotčené instituce): Evropský orgán pro bankovníctví

Oblast práva: Hospodářská a měnová politika a volný pohyb kapitálu

Předmět: Institucionální, politické a jiné záležitosti

Případ se týkal prodlení EBA, který se zabýval žádostí stěžovatele, aby vyšetřoval údajné porušení práva EU ze strany estonského úřadu pro dohled nad finančním trhem. Žadatelé o náhradu škody tvrdí, že estonská samospráva neprovedla řádné posouzení vhodnosti nabytí většiny akcií v estonské bance Bankou X a její mateřskou společností Y a nedokázala na takovou akvizici náležitě dohlížet. To vedlo k přímému řízení základního kapitálu bývalou firmou a její nepřímou kontrolou. V této souvislosti se žadatelé domnívali, že vklady a kapitál zákazníků estonské banky nejsou bezpečné, stejně tak ani informace pokryté bankovním tajemstvím. Dne 21. května 2013 předložila advokátní kancelář zastupující stěžovatele (mimo jiné žadatele) EBA žádost o vyšetřování podle článku 17 nařízení (EU) 1093 / 2010 estonský úřad pro dohled nad finančním trhem, pokud jde o údajné porušení směrnice EU 2007/44 / ES.

EBA potvrdil přijetí žádosti a zavázal s jí zabývat a včas informovat žadatele o dalších krocích. Mezi červnem a prosincem 2013 došlo k výměně korespondence mezi žadateli a EBA, který důsledně potvrdil přijetí dokumentace a dodatečných důkazů. EBA informoval žadatele o tom, že brzy obdrží zprávu o procesu šetření a dalších krocích, k čemuž došlo v lednu 2014. Žádost byla považována za přípustnou, v souladu s vnitřními pravidly zpracování postupu, která se týkají vyšetřování porušování práva Unie. O osm měsíců později dosud

³³ Průtahy při vyřizování žádosti stěžovatele o prošetření údajného porušení práva EU [online]. ombudsman.europa.eu, [cit. 2. března 2018]. Dostupné na <<https://www.ombudsman.europa.eu/cs/cases/summary.faces/cs/60510/html.bookmark>>.

nerozhodl, zda hodlá vyšetřit estonskou správu. Stěžovatel se tak obrátil na evropského veřejného ochránce práv.

Stěžovatel tvrdil, že EBA nedodržel přiměřenou lhůtu a neuvedl důvody pro jeho zpoždění. Žádost byla podána v květnu 2013 a až v lednu 2014 EBA rozhodl o její přípustnosti. Dále až do data podání stížnosti veřejnému ochránci práv (září 2014) EBA neinformoval stěžovatele o svém rozhodnutí, zda má v úmyslu zahájit šetření na základě žádosti nebo uzavře žádost bez zahájení šetření. Stěžovatel upozornil na to, že jednací řád EBA z roku 2012, který byl v době podání žádosti použitelný, rozlišuje mezi třemi fázemi procesu vyřizování žádosti:

- 1) rozhodnutí o přípustnosti,
- 2) rozhodnutí o tom, zda zahájí šetření,
- 3) rozhodnutí o šetření

Tento jednací řád nestanoví časový rámec, v němž by úřad dospěl k rozhodnutí ve fázích 1) a 2). V důsledku toho platí obecná pravidla o přiměřené lhůtě. Stěžovatel se domnívá, že lhůty osmi měsíců pro řešení přípustnosti žádosti a více než osmi měsíců pro rozhodnutí o zahájení šetření nelze považovat za "přiměřenou dobu". To platí tím spíše, pokud se zohlední skutečnost, že obě tato rozhodnutí jsou "technického charakteru".

Šetření případu veřejným ochráncem

Veřejný ochránce práv zahájil vyšetřování stížnosti a zjistil následující tvrzení:

- 1) EBA se nepodařilo řádně vyřešit žádost,
- 2) EBA by měl reagovat na žádost a bezodkladně informovat stěžovatele o tomto podnětu.

Veřejný ochránce práv při zahájení šetření požádal EBA, aby jej informoval o lhůtách uložených interně pro každý krok postupu, pokud se zabývá obdobnými žádostmi podle článku 17 nařízení 1093/2010.

Ve své odpovědi EBA předložil podrobné informace o způsobu, jakým se zabýval žádostí v časovém pořadí od května 2013 až do prosince 2014, včetně přiložených dokumentů z komunikace s estonskou samosprávou a národním soudním rozhodnutím týkajících se žádosti. Následně EBA uvědomil stěžovatele, že kvůli složitosti věci, mnoha dokumentům ve spisu, omezeným zdrojům a požadovaným překladům, potřeboval více času k posouzení žádosti. EBA částečně namítal, že pravidelně odpovídal stěžovateli. Poukázal však na to, že obdržel velmi mnoho složitých faktických informací, které musel vzít v úvahu, aby zjistil, jak

postupovat. Navíc potřeboval přerozdělit zdroje na komplexní a naléhavé vyšetřování selhání národního orgánu, aby vkladatelé měli k dispozici chráněné vklady. Vzhledem k důsledkům pro vkladatele v dotyčných bankách dal EBA přednost tomuto šetření, což vedlo k neplánovaným zpožděním při řešení nevyřízených žádostí. K datu odpovědi na veřejného ochránce práv dokončil EBA své hodnocení. Vydal rozhodnutí, ve kterém vyjádřil svůj záměr zrušit žádost a nezačít šetření. V tentýž den zaslal dopis stěžovateli v tomto smyslu.

Dospěl totiž k závěru, že žádost by měla být uzavřena, protože stěžovatel neposkytl žádné podstatné důkazy, které by vedly k domněnce "porušení by ohrozilo základy právního státu, pokud by však bylo prokázáno". Potvrdila se neexistence důkazů o nesplnění své kontrolní povinnosti estonskou správou. EBA zjistil, že estonská správa poté, co odhalila finančně nouzovou situaci X, jednala způsobem, který se zdá být zaměřen na zajištění důvěryhodnosti estonské banky. Navíc dotčené záležitosti vedly k podstatnému soudnímu sporu před estonskými správními a občanskými soudy, kterých se účastnila estonská správa.

Stanovisko Evropského bankovního úřadu a připomínky stěžovatele

EBA se omluvil stěžovateli za dobu potřebnou k analýze žádosti. Vysvětlil, že je to kvůli "kombinaci velmi významné pracovní zátěže a nutnosti šetření dalších požadavků, týkajících se nedostatečného přístupu vkladatelů k jejich vkladům ve dvou bankách." EBA bude usilovat o aktualizaci stížností. Stěžovatel byl vyzván, aby předložil nové důležité informace, které by mohly odůvodnit další posouzení případu do čtyř týdnů. V opačném případě by EBA definitivně uzavřel žádost stěžovatele.

Ve svém vyjádření k odpovědi navrhovatel zastával názor, že EBA měl rozhodnout o vyšetřování údajných porušení právních předpisů EU estonskou správou a neuzavřením žádosti. V únoru 2015 estonský soud prvního stupně potvrdil závažné porušení právního řádu Estonska i EU ze strany X. Toto rozhodnutí vyvolává pochybnosti o správnosti tvrzení estonské správy k EBA a potvrzuje, že X není vhodný, když ovládá akcionáře estonské banky. Stěžovatel a další žadatelé odpověděli na dopis EBA a předali úřadu kopii rozsudku estonského soudu.

Stěžovatel souhlasil se složitostí předmětu žádosti, včetně dostatečné doby ke shromáždění důkazů. Podle jeho názoru však nejednala co nejúčinněji. Při rozhodování o zahájení vyšetřování, se EBA soustředil na záležitosti, které vyžadovaly podrobné prošetření, namísto toho podle měl pouze určit, zda žádost splnila kritéria uvedená v příloze 2 jednacího řádu.

Posouzení Evropského veřejného ochránce práv

Jak správně tvrdí navrhovatel, kritéria přípustnosti, která se na tento případ vztahují, mají technickou povahu a zdá se, že nevyžadují, aby se jimi EBA několik měsíců zabýval. Navíc, všechny dokumenty, které stěžovatel připojil ke své korespondenci, byly přeloženy do angličtiny, zatímco dodatečné informace zaslané stěžovatelem, mohly být skutečně relevantní pro posouzení, zda má být šetření zahájeno.

Současný jednací řád instituce nestanovuje lhůty o přípustnosti žádostí ani o rozhodnutí. Zásady legitimního očekávání a právní jistoty však vyžadují, aby úřad jednal v přiměřené lhůtě při řešení žádostí. Tento požadavek odpovídá základnímu procesnímu právu zakotvenému v článku 41 Listiny základních práv EU, která požaduje, aby "záležitosti (každé osoby) byly vyřizovány ... v přiměřené lhůtě".³⁴

ESD již při několika příležitostech rozhodl, že posouzení, zda je dotčené období přiměřené, by se mělo uskutečnit s ohledem na okolnosti specifické pro danou věc, jako je složitost případu, jednání stran nebo dohled na procedurální záležitosti.

Na druhé straně ombudsman považuje čas, který využil EBA k vyřešení situace částečně za oprávněný. Poznamenal totiž, že během jedenácti měsíců mezi lednem 2014 (datum rozhodnutí o přípustnosti) a prosincem 2014 (datum rozhodnutí o záměru uzavřít žádost bez zahájení vyšetřování) EBA dvakrát požádal estonskou autoritu o vysvětlení a uskutečnil několik výměn se žadatelem. Veřejný ochránce práv rovněž uznává, že EBA musel analyzovat odpovědi estonské správy, získat překlady dokumentů poskytnutých tímto orgánem a zabývat se složitými a rozsáhlými důkazy. Vzhledem k tomu, že EBA v průběhu šetření stanovil interní lhůty pro řešení podobných žádostí, jej ombudsman vyzval k formalizaci těchto lhůt změnou svého jednacího řádu.

Závěr

Na základě šetření této stížnosti ombudsman uzavírá tento závěr:

Ačkoliv EBA nebyl schopen odůvodnit, proč několik měsíců trvalo rozhodnout o přípustnosti žádosti, dokázal posléze vysvětlit proč žádost měla být uzavřena bez zahájení šetření. Z tohoto důvodu a také proto, že EBA se v dopise zaslaném stěžovateli omluvil za

³⁴ Listina základních práv Evropské unie 2012/C 326/02 [online]. eur-lex.europa.eu, 26. října 2012 [cit. 3. března 2018]. Dostupné na < <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A12012P%2FTXT>>, Článek 41.

zpoždění, zavázal se zlepšit svůj postup a stanovil interní lhůty pro řešení podobných žádostí, nebyl nalezen nesprávný úřední postup.

Evropský veřejný ochránce práv s konečnou platností bere na vědomí, že EBA v současné době uplatňuje tyto vnitřní lhůty: nejvýše pět měsíců od data obdržení žádosti, v rámci které má rozhodnout o přípustnosti žádosti a maximálně do jednoho roku od data obdržení žádosti, v rámci které rozhodne o zahájení šetření nebo uzavření žádosti.

Poznámka

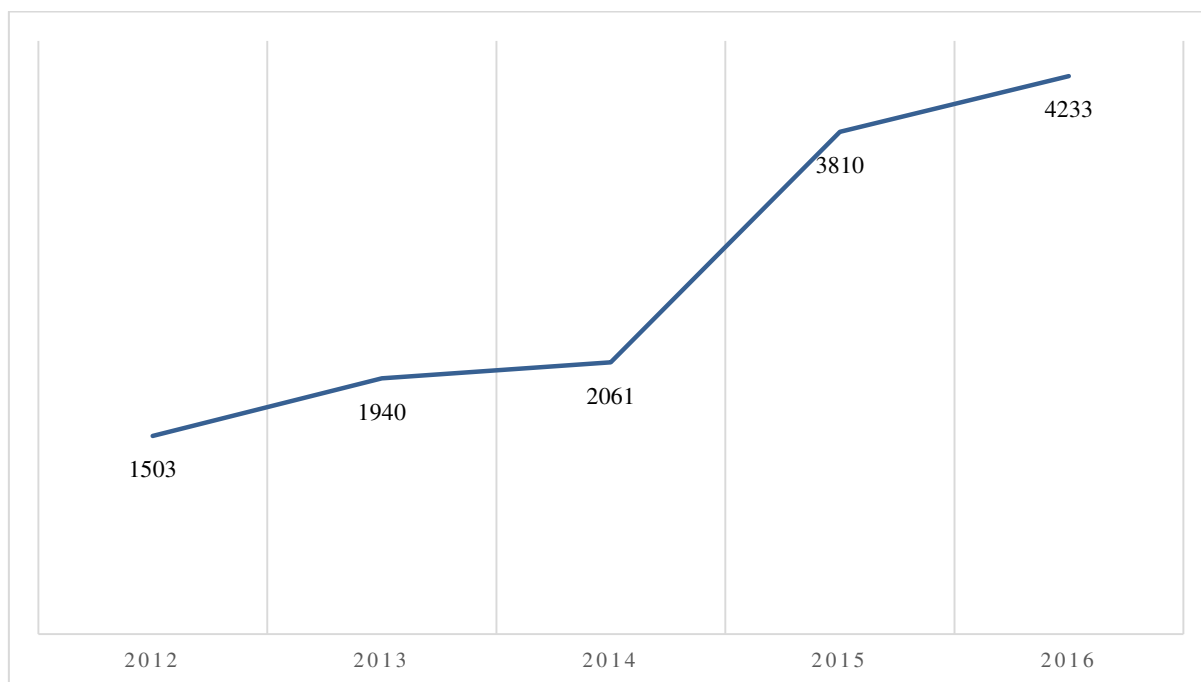
- 1) EBA by mohl zvážit formalizaci počátečních lhůt stanovených pro řízení projektů.
- 2) EBA by měl rozhodnout o změně a přijetí jednacního řádu pro vyšetřování porušování práva Unie z roku 2014.

6 Vyhodnocení činnosti a jejich dopad na evropskou správu

6.1 Mediální viditelnost

Vzhledem k jednoduchosti podání stížnosti a samotné skutečnosti, že mohou být stížnosti napsané v jazyce navrhovatele, existuje další faktor, který je třeba vzít v úvahu při posuzování bariéry přístupu k Evropskému ombudsmanovi. V první řadě musí občan vědět o jeho samotné existenci. Z tohoto důvodu usiluje o komunikační kampaň zaměřenou na zlepšení své viditelnosti. Je však třeba uznat to, že ne každý občan je v kontaktu s orgány nebo institucemi EU. Počet zmínek o práci Emily O'Reilly, jakožto veřejné ochránkyně práv, se ve sdělovacích prostředcích od roku 2012 každoročně zvyšuje a zvláště výrazně vzrostly v letech 2015 a 2016, i díky využívání sociálních médií.

Graf č. 1: Počet zmínek v médiích³⁵

6.2 Statistika rozhodnutí za dobu působnosti Emily O'Reilly

Od roku 2011 je zpracována statistika míry plnění. Za každý rok je zveřejněna výroční zpráva, která obsahuje reakci orgánů EU na návrhy v podobě doporučení, kritických a jiných poznámek. Tyto statistiky jsou určitým měřítkem dopadu činnosti na evropskou správu.

³⁵ Výroční zprávy ze všech let [online]. ombudsman.europa.eu, [cit. 15. března 2018]. Dostupné na <<https://www.ombudsman.europa.eu/activities/annualreports.faces>>.

V letech 2013 až 2016 zveřejňuje veřejná ochránkyně práv úplný roční popis, jak orgány EU reagují na návrhy zlepšení správy. Počet podnětů k prošetření má za dobu jejího působení klesající tendenci.

Tabulka č. 1: Statistika řešených stížností za dobu působení Emily O'Reilly³⁶

	2013	2014	2015	2016	Celkem
Počet řešených stížností	2420	2079	2007	1880	8386

Tabulka č. 2: Statistika celkových šetření za dobu působení Emily O'Reilly³⁷

	2013	2014	2015	2016	Celkem
Šetření zahájená na základě stížnosti	341	325	249	235	1150
Šetření zahájená z vlastní iniciativy	9	17	12	10	48
Celkem otevřených šetření	350	342	261	245	1198
Zahájené strategické iniciativy	³⁸	³⁹	6	10	16

Evropská veřejná ochránkyně práv usiluje o zlepšení své pracovní metody směrem k větší efektivitě. Proto zavedla v roce 2016 nový postup pro řešení případů, který se jí více přibližuje. Případy stížností s podobným obsahem jsou řešeny společně ve formě strategických šetření tak, aby byly účinné pro co největší počet občanů. Tento přístup pomáhá předcházet budoucím individuálním stížnostem. Díky novým prováděcím ustanovením je pomoc účinnější, rychlejší a ve větší míře orientována na výsledky.

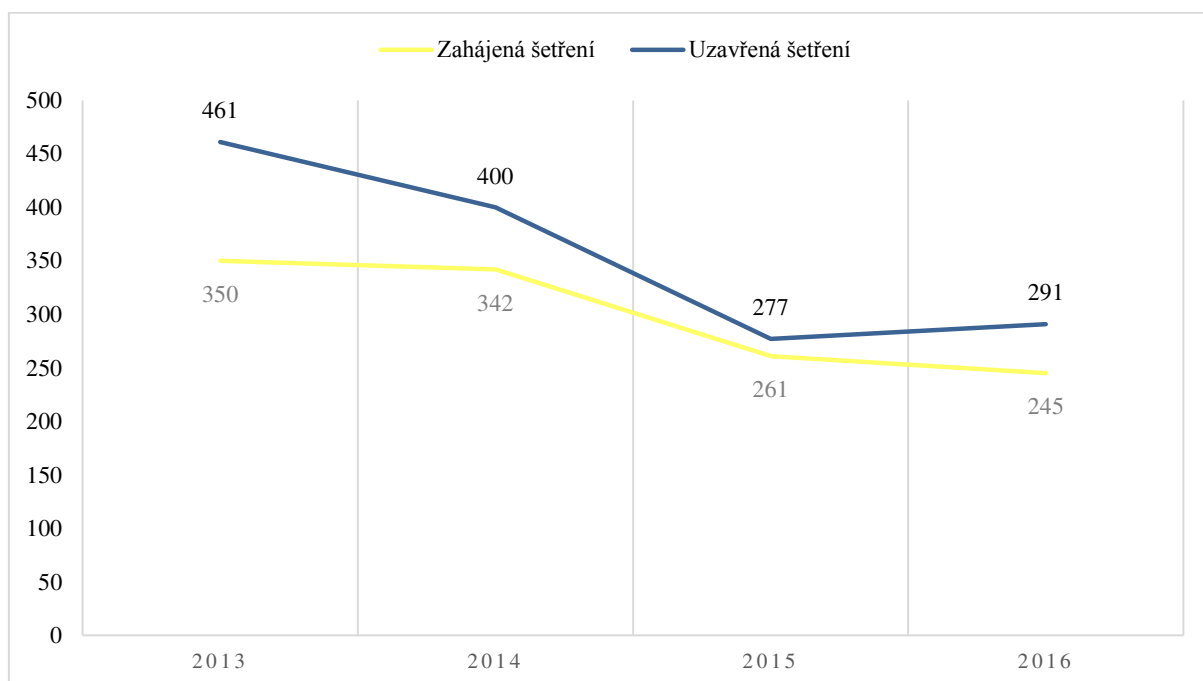
³⁶ Výroční zprávy ze všech let [online]. ombudsman.europa.eu, [cit. 15. března 2018]. Dostupné na <<https://www.ombudsman.europa.eu/activities/annualreports.faces>>.

³⁷ Výroční zprávy ze všech let [online]. ombudsman.europa.eu, [cit. 15. března 2018]. Dostupné na <<https://www.ombudsman.europa.eu/activities/annualreports.faces>>.

³⁸ Neuvádí se ve výročních zprávách.

³⁹ Neuvádí se ve výročních zprávách.

Graf č. 2: Vývoj počtu strategických šetření v období 2013–2016⁴⁰

Od roku 2013, kdy se Emily O'Reilly ujala úřadu, jmenovala z vlastního podnětu koordinátora, aby řídil strategická šetření a realizace se tak stala rychlejší a účinnější. Zahájila proto řadu šetření v přístupu ke klíčovým dokumentům EU pro větší informovanost evropských občanů o významných rozhodnutích. Angažuje se např. v Politice soudržnosti EU, která řeší ochranu základních práv, vytváření pracovních míst, řešení změny klimatu, snížení chudoby, sociální vyloučení v méně rozvinutých regionech nebo začleňování osob se zdravotním postižením. Tyto projekty jsou financovány strukturálními a investičními fondy a jsou spravovány EK a členskými státy. Fondy jsou určeny pro pomoc nejohroženějším členům společnosti a dodržování základních práv v souvislosti s uplatněním Listiny. Ochránkyně práv zjišťuje, zda nedochází k rozporům ve financování, nebo zpětnému získávání prostředků vynaložených v případech nedodržování práv.

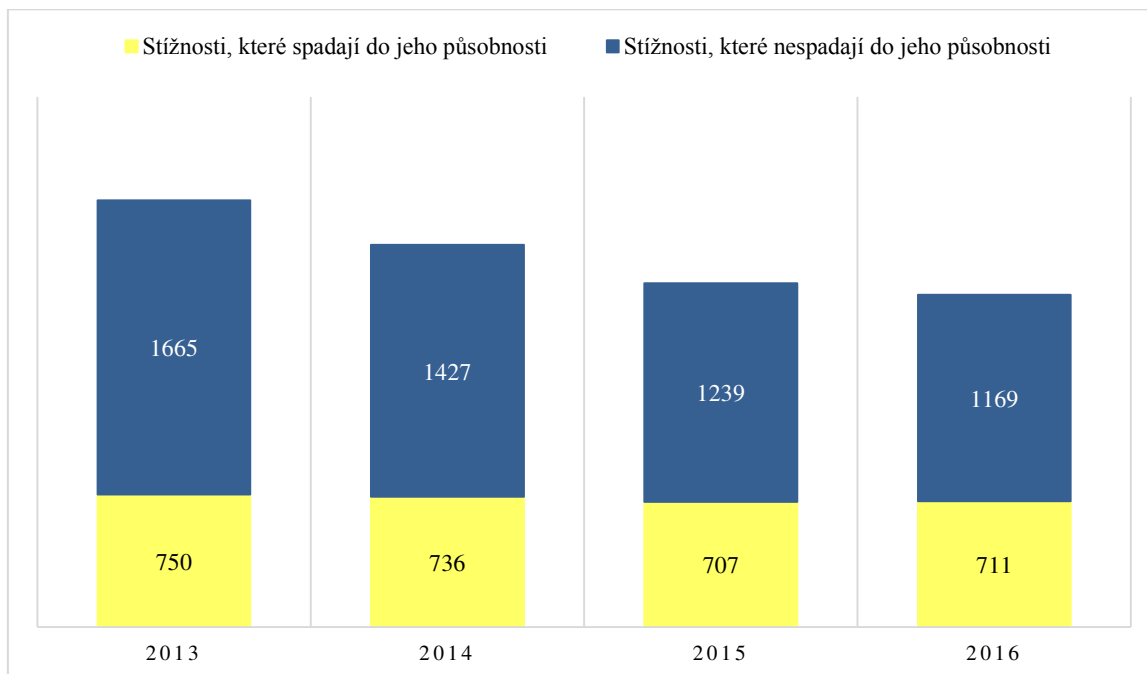
Graf č. 3: Počet oprávněných stížností v období 2013–2016⁴¹

Mnoho stížností nespadá do její působnosti zejména proto, že se netýkají činnosti orgánů ani instituce EU. Neoprávněné stížnosti se týkají činnosti ESD, právních předpisů či politických otázek. O těchto stížnostech je velmi málo informací, úřad s nimi zachází pečlivě

⁴⁰ Výroční zprávy ze všech let [online]. ombudsman.europa.eu, [cit. 15. března 2018]. Dostupné na <<https://www.ombudsman.europa.eu/activities/annualreports.faces>>.

⁴¹ Výroční zprávy ze všech let [online]. ombudsman.europa.eu, [cit. 15. března 2018]. Dostupné na <<https://www.ombudsman.europa.eu/activities/annualreports.faces>>.

a podává doporučení nebo je předává jiným institucím. Stížnosti jsou ze široké oblasti a témata jsou například ochrana spotřebitele, daně, nebo zdravotní péče a stížnosti na členské státy. Vzhledem k mediálnímu působení kanceláře ombudsmanky souvisí patrně větší informovanost občanů s tímto menším počtem stížností.

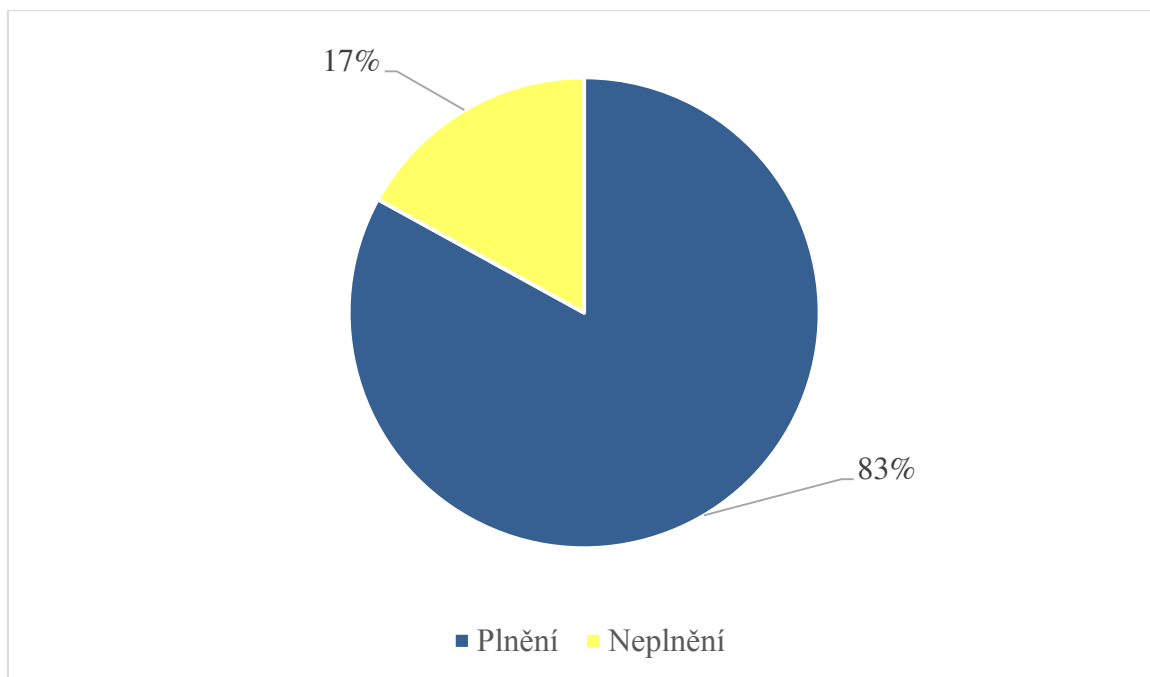

6.3 Konkrétní dopady na evropskou správu

Graf č. 4: Přijetí návrhů za rok 2015⁴²

Největší počet stížností je na činnost EK a to na transparentnost (přístup k informacím a dokumentům), správné řízení (střet zájmů) a kulturu služeb (vstřícnost k občanům a včasnost). Na základě stížností bylo ochránkyní práv navrženo opatření nápravy, které v případě EK dosáhlo 82 % plnění. Vzhledem k rozsahu její správy, se jí také týká nejvyšší počet stížností a nemůže být tak objektivně srovnávána s úřady malými. Orgány EU splnily v roce 2016 návrhy z 83 %. Jedná se tak o historicky druhý nejvyšší podíl. Provádění nápravy má podle statistik a výročních zpráv zvyšující tendenci, i když míra plnění jednotlivých úřadů se může významně lišit od 33 % nejhorších až po 100 % v nejlepších případech, jak vychází ze statistiky za rok 2016.

⁴² Výroční zprávy ze všech let [online]. ombudsman.europa.eu, [cit. 15. března 2018]. Dostupné na <<https://www.ombudsman.europa.eu/activities/annualreports.faces>>.

7 Závěr

Evropský ombudsman hraje klíčovou roli při vývoji právního řádu EU, ve všem, co se týká odpovědnosti institucí EU a rozvoje práva na řádnou správu, jak je zakotveno v Evropské chartě základních práv. Jedná se o nezávislý orgán schopný ovlivňovat legislativní a soudní odvětví EU ve prospěch občanů.

V bakalářské práci jsem nahlížel na činnost ombudsmana z hlediska ochrany lidských práv v konkrétních případech pomoci. Ombudsman je vnímán jako záruka ochrany práv občanů, úřady respektují jeho doporučení a snaží se své chybné postupy napravit a zkvalitnit své služby. V práci je podrobněji popsána historie institutu, okolnosti vzniku a zdůvodnění potřeby v EU. Dále je vysvětlena působnost včetně legislativního rámce, pravomoci a nástroje potřebné k vykonávání úřadu.

Vyhledáním odkazů na evropského ombudsmana lze získat mnoho údajů i detailně zpracovaná data, která nelze najít z jiných zdrojů a poskytují přehledný popis všech činností kanceláře. Nemusí být nalezeny jen pod oficiálním názvem, ale jsou snadno dostupné i pro další např. evropský ochránce, nebo veřejný ochránce EU. Lze se domnívat, že občan, který tyto informace potřebuje je najde snadno i s potřebnými kontakty, nebo pomocí interaktivního průvodce najde správný úřad, kterému stížnost přísluší.

Strategické šetření a iniciativy vykazují v číslech mnohem menší podíl v činnosti, než je tomu u stížností, ale vzhledem k přínosu jednotlivých kauz mají dopad na větší počet obyvatel a tato práce rozhodně není zanedbatelná. Týká se společenských problémů a jejich vyjasnění je důležité. Instituce svojí prací dokazuje že k nápravě sporů nemusí být nutné jen sankce a restrikce. Smírné řešení a snaha zúčastněných stran, za dohledu veřejného ochránce práv s iniciační pravomocí, přispívá k řešení konfliktů a sporných situací a je nadějí na lepší veřejnou správu a spokojené občany. Je také přístavem pro obyčejného člověka, který se ve sporu s byrokracií o svoje práva nehodlá vzdát.

Cíl práce byl splněn rozbořením tří šetření stížností a přehlednou statistikou činností. Konkrétními kroky, reakcí ombudsmana s doporučením a zhodnocením případů, je přiblížen vývoj v případech, kdy se stěžovatelé domáhali nápravy vůči velkým orgánům EU. Statistika stížností, kterými se zabývá pomalu klesá a rychlejší tempo je výrazné u doby uzavírání případů což zřejmě souvisí s větší efektivitou práce. Stížnosti, které nespádají do působnosti ombudsmana EU a nemůže se jimi zabývat, převažují nad těmi, které řešit může, a může to být způsobeno horší informovaností veřejnosti. S vyšší medializací institutu a řešením

závažných kauz s dopadem na větší část občanů lze očekávat růst o povědomí a zájem o jeho služby. Také počet stížností bude mít růstový potenciál, protože stále více lidí vyhledá v případě potřeb institut ombudsmana.

Vzhledem k výsledku statistik jsou doporučení přijímána kladně a počet takto přijatých doporučení a připomínek roste. Podle období, za které je statistika vedena, se dá říci, že tempo je velmi pomalé a rozdíly u jednotlivých úřadů poukazují na nevstřícnost. I když se veřejná správa zlepšuje v mnoha ohledech, počet stížností svědčí o tom, že práce ombudsmana je stále aktuální a s novými společenskými tématy neztrácí význam. Nedá se očekávat, že by v blízké budoucnosti všechny problémy zcela vymizely a ochrana lidských práv již nebude potřebovat žádného zastánce.

Seznam použitých zdrojů

Odborné publikace

- [1] ŠABATOVÁ, Anna. *Ombudsman a lidská práva*. 1. vydání. Brno: Doplněk, 2008. s. 200.
- [2] SLÁDEČEK, Vladimír. *Zákon o Veřejném ochránci práv: komentář*. 2. vydání, Praha: C.H. Beck, 2011. s. 216.
- [3] MIKULE, Vladimír. HENDRYCH, Dušan, a kol. *Správní právo – obecná část*, 9. vydání Praha: C. H. Beck, 2016, s. 600.
- [4] ŠIŠKOVÁ, Naděžda. *Dimenze ochrany lidských práv v Evropské unii*. 2. vydání. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-710-2. s. 255.
- [5] ZBÍRAL, Robert. *Institucionální rámec Evropské unie: právně-politologický pohled*. 1. vydání. Praha: Linde, 2007. s. 239.
- [6] Commission internationale de Juristes. *Primauté du droit et droits de l'homme: principes et éléments fondamentaux d'un régime de droit, tel que défini lors des congrès tenus sous l'égide de la*. Genève, 1966.
- [7] SLÁDEČEK, Vladimír. Ombudsman a jeho role při ochraně práv. In Sborník příspěvků přednesených na mezinárodní vědecké konferenci „*Postavení a role ombudsmana v demokratické společnosti*“. Brno: Masarykova Univerzita, 2002, s. 48.

Internetové odkazy

- [1] BINDER, Tom, Marco INGLESE a Frans VAN WAARDEN. *The European Ombudsman: democratic empowerment or democratic deficit?* [online]. beucitizen.eu, 20. července 2017 [cit. 10. ledna 2018]. Dostupné na <<http://beucitizen.eu/publications/the-european-ombudsman-democratic-empowerment-or-democratic-deficit-deliverable-8-9/>>, s. 55.
- [2] *IOI Members* [online]. theioi.org, [cit. 15. ledna 2018]. Dostupné na <<http://www.theioi.org/ioi-members>>.
- [3] Jacob Söderman [online]. ombudsman.europa.eu, [cit. 25. ledna 2018]. Dostupné na <<https://www.ombudsman.europa.eu/atyourservice/about-eo.faces>>.
- [4] Nikiforos Diamandouros [online]. ombudsman.europa.eu, cit. 25. ledna 2018]. Dostupné na <<https://www.ombudsman.europa.eu/atyourservice/about-eo.faces>>.
- [5] Emily O'Reilly [online]. ombudsman.europa.eu, [cit. 25. ledna 2018]. Dostupné na <<https://www.ombudsman.europa.eu/atyourservice/about-eo.faces>>.

- [6] Činnosti v rámci sítě [online]. ombudsman.europa.eu, [cit. 15. února 2018]. Dostupné na <<https://www.ombudsman.europa.eu/cs/activities/network.faces>>.
- [7] Petice [online]. europarl.europa.eu, [16. února 2018]. Dostupné na <<http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/cs/20150201PVL00037/Petice>>.
- [8] Reforma Evropské sítě veřejných ochránců práv [online]. ombudsman.europa.eu, [cit. 21. února 2018]. Dostupné na <<https://www.ombudsman.europa.eu/cs/activities/reforming-the-network.faces>>.
- [9] Strategické iniciativy [online]. ombudsman.europa.eu, [cit. 21. února 2018]. Dostupné na <<https://www.ombudsman.europa.eu/activities/strategicinitiatives.faces>>.
- [10] Formulář stížnosti [online]. ombudsman.europa.eu, [cit. 26. února 2018]. Dostupné na <<https://www.ombudsman.europa.eu/cs/atyourservice/secured/complaintform.faces>>.
- [11] The European Ombudsman's guide to complaints [online]. ombudsman.europa.eu, [cit. 27. února 2018]. Dostupné na <<https://www.ombudsman.europa.eu/cs/resources/staffguide.faces#/page/1>>.

Legislativa EU

- [1] Listina základních práv EU
- [2] Maastrichtská smlouva
- [3] Smlouva o založení evropského hospodářského společenství
- [4] *Doporučení Výboru ministrů Rady Evropy členským vládám RE. Č. r(85)13 a rezoluce č. r(85)8. 1985.*
- [5] Rozhodnutí Evropského Parlamentu o pravidlech a obecných podmínkách pro výkon funkce veřejného ochránce práv

Rozhodnutí Evropského veřejného ochránce práv

- [1] Suggestions to improve the European Citizens' Initiative procedure [online]. ombudsman.europa.eu, [cit. 22. února 2018]. Dostupné na <<https://www.ombudsman.europa.eu/cs/activities/strategicinitiative.faces/en/50278/html.bookmark>>.
- [2] Včasnost vyřízení stížnosti týkající se státní podpory ze strany Evropské komise. [online]. ombudsman.europa.eu, [cit. 1. března 2018]. Dostupné na <<https://www.ombudsman.europa.eu/cs/cases/summary.faces/cs/54145/html.bookmark>>.

- [3] Shrnutí rozhodnutí veřejné ochránkyně práv ve věci 454/2014/PMC týkající se praxe Evropské služby pro vnější činnost spočívající v nabízení neplacených stáží v delegacích EU [online]. ombudsman.europa.eu [cit. 1. března 2018]. Dostupné na <<https://www.ombudsman.europa.eu/cs/cases/summary.faces/cs/84583/html.bookmark>>.
- [4] Průtahy při vyřizování žádosti stěžovatele o prošetření údajného porušení práva EU [online]. ombudsman.europa.eu [cit. 2. Března 2018]. Dostupné na <<https://www.ombudsman.europa.eu/cs/cases/summary.faces/cs/60510/html.bookmark>>.

Výroční zprávy

- [1] *Výroční zpráva 2013* [online]. ombudsman.europa.eu, 31. březen 2014 [cit. 15. března 2018]. Dostupné na <<https://www.ombudsman.europa.eu/activities/annualreports.faces>>.
- [2] *Výroční zpráva 2014* [online]. ombudsman.europa.eu, 16. února 2015 [cit. 15. března 2018]. Dostupné na <<https://www.ombudsman.europa.eu/activities/annualreports.faces>>.
- [3] *Výroční zpráva 2015* [online]. ombudsman.europa.eu, 3. května 2016 [cit. 15. března 2018]. Dostupné na <<https://www.ombudsman.europa.eu/activities/annualreports.faces>>.
- [4] *Výroční zpráva 2016* [online]. ombudsman.europa.eu, 16. květen 2017 [cit. 15. března 2018]. Dostupné na <<https://www.ombudsman.europa.eu/activities/annualreports.faces>>.

Abstrakt

Předmětem bakalářské práce je posouzení činnosti evropského ombudsmana a historie vzniku úřadu. Zaměřuje se na mechanismus šetření vymezených oblastí, popis průběhu a podmínek nutných pro uzavření případu a přínosu v potřebnosti ochrany lidských práv v současnosti.

Institut ombudsmana má pomoci přiblížení Evropské unie lidem, podmínkou je dobrá správa a ochrana občanů před nespravedlivým jednáním ze strany orgánů, institucí, úřadů nebo agentur a jiných subjektů v Unii. Rozsahem působnosti a pravomocí je institut specifický a odlišný od národních ochránců práv v zemích EU.

Posouzení konkrétních případů má ukázat práci institutu a závěr jeho šetření dopad na zlepšení přístupu evropských organizací a komunikaci s občany. Vybrané statistické údaje za dobu působení Emily O'Reilly v čele úřadu jsou ukazatelem přístupu k ochraně lidských práv a souvisí s mediální viditelností a informovaností.

Summary

This thesis focuses on the European ombudsman's activities and the history of the formation. It also deals with the mechanism of investigation of the defined areas, a description of the process and the necessary conditions to closure the cases and its contribution in protection of the civil rights of the EU citizens at present.

The Institution of the Ombudsman should help to bring the EU closer to the people, however this includes the good administration and the protection from unjust actions of the EU institutions, bodies, offices or agencies and other subjects. It is important to say that the European ombudsman is specific and different in his powers from the national ombudsmen in the European countries.

The assessment of specific cases is intended to show the work of the Ombudsman. The conclusion of its enquiry proves the better communication access of the EU towards the citizens. The selected statistical data for the period of the Emily O'Reilly as a head of the Ombudsman shows the concrete indicator of the protection of civil rights and it relates with the media mentions and awareness.

Klíčová slova

Evropský veřejný ochránce práv – Statut Evropského ombudsmana – Evropský parlament – Evropská komise – Listina základních práv a svobod EU – Evropská úmluva o ochraně lidských práv – Maastrichtská smlouva – dobrá správa – veřejná správa – nesprávný úřední postup – stížnost – strategické šetření – šetření z vlastního podnětu – Evropský kodex řádné správní praxe – Evropská síť veřejných ochránců práv

Key Words

European Ombudsman – Statute of the European Ombudsman – European Parliament – European Commission – Charter of Fundamental Rights of the EU – European Convention on Human Rights – Maastricht Treaty – good administration – public administration – maladministration – complaint – strategic inquiry – own initiative inquiry – European Code of Good Administrative Behaviour – The European network of ombudsmen

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Statistika řešených stížností za dobu působení Emily O'Reilly

Tabulka č. 2: Statistika celkových šetření za dobu působení Emily O'Reilly

Seznam grafů

Graf č. 1: Počet zmínek v médiích

Graf č. 2: Vývoj počtu strategických šetření v období 2013–2016

Graf č. 3: Počet oprávněných stížností v období 2013–2016

Graf č. 4: Přijetí návrhů za rok 2015